
ΑΡΧΕΙΑΚΑ ΝΕΑ

Απρίλιος 1993

Αριθμός 7

ΔΕΛΤΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Από "Αρχειακά Νέα" (6)**σε "Αρχειακά Νέα"(7)**

Η επανεκλογή στις τελευταίες αρχαιρεσίες, όλων των μελών του προηγούμενου Διοικητικού Συμβουλίου που έθεσαν και πάλι υποψηφιότητα, ενισχύει, θα θέλαμε να πιστεύουμε, την εκτίμηση ότι την προηγούμενη διετία το Δ.Σ. πραγματοποίησε σημαντικά βήματα στην εδραίωση της Εταιρείας και στην προώθηση των αρχειακών πραγμάτων στη χώρα μας και στο εξωτερικό.

Ηδη, σταθεροποιήσαμε την περιοδικότητα των Αρχειακών Νέων σε δύο τεύχη το χρόνο (Απρίλιο και Νοέμβριο) με διευρυμένο περιεχόμενο, ώστε να περιλαμβάνουν αρχειακές ειδήσεις από την Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και επιστημονικά και μεθοδολογικά άρθρα. Σχεδιάζουμε, επίσης, να προχωρήσουμε στην έκδοση μιας σειράς φυλλαδίων πάνω σε βασικά αρχειονομικά ζητήματα ενώ προβλέπεται να κυκλοφορήσει στα τέλη του 1994 η νέα έκδοση του Οδηγού Ιδιωτικών Αρχείων. Εκκρεμούν ακόμα η έκδοση των Πρακτικών της Πρέβεζας και ενός τόμου Προφορικής Ιστορίας.

Παράλληλα, η προσοχή της Ε.Α.Ε. θα στραφεί αναγκαστικά στην προετοιμασία της διοργάνωσης του C.I.T.R.A., που θα πραγματοποιηθεί τελικά στη χώρα μας, (Θεσσαλονίκη), τον Σεπτέμβριο του 1994. Αποφασίστηκε ακόμα η συμμετοχή μας στο Συμπόσιο Αρχειονομίας που προγραμματίζουν τα Γ.Α.Κ. στη Σπάρτη τον Οκτώβριο του 1993, η οργάνωση ημερίδας για τα αρχεία των επιχειρήσεων, καθώς και η προώθηση της πρωτοβουλίας της Εταιρείας για τη διοργάνωση έκθεσης το 1996 με θέμα τα εκατόχρονα των Ολυμπιακών Αγώνων.

Τέλος, εξετάζουμε τη δυνατότητα οργάνωσης επιμορφωτικών σεμιναρίων, τη μετάφραση εγχειριδίου αρχειονομίας, επιτακτικές ανάγκες της σημερινής πραγματικότητας, σε συνδυασμό με τη στενότερη παρακολούθηση της λειτουργίας και του περιεχομένου σπουδών στην υπό ίδρυση σχολή βιβλιοθηκονομίας-αρχειονομίας στην Κέρκυρα.

Ομως, πολλά από τα παραπάνω δεν θα μporέσουν να πραγματοποιηθούν χωρίς την αναγκαία χρηματοδότηση. Το Δ.Σ. το

επόμενο εξάμηνο θα επικεντρώσει την προσοχή του στην εξασφάλιση των αναγκαίων επιχορηγήσεων.

Ελπίζοντας στην ενεργή συμμετοχή σας, περιμένουμε πάντα νέες συνεργασίες για τον εμπλουτισμό του περιοδικού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Α.Ε.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 1992

(Γενική Συνέλευση Ε.Α.Ε., 30 Ιανουαρίου 1993)

Δεν είναι εύκολο να κάνεις τον απολογισμό μιας επιστημονικής εταιρείας όπως η Ελληνική Αρχαική Εταιρεία. Στις γραμμές που ακολουθούν θα προσπαθήσω να αναφερθώ σ' αυτά που έγιναν στο διάστημα από την τελευταία Γενική Συνέλευση τον Φεβρουάριο του 1992 έως σήμερα.

1) Κατ' αρχήν το Συμβούλιο απασχόλησε η παρουσία της Εταιρείας στο Παγκόσμιο Συνέδριο Αρχείων που έγινε στο Μόντρεαλ του Καναδά από τις 11 έως τις 16 Σεπτεμβρίου 1992 και στο οποίο πήραν μέρος 2700 άτομα από 130 χώρες του κόσμου.

Η Ελληνική Αρχαική Εταιρεία, σε συνεργασία με τα Γ.Α.Κ., το συλλέκτη Γιώργο Δολιανίτη και τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο, οργάνωσε έκθεση αρχαικού υλικού και φωτογραφιών με θέμα: Η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Επανήλθε δε και παλαιότερη πρόταση του Α. Κράους για τη δημιουργία Επιτροπής Αθλητικών Αρχείων στο CIA. Παράλληλα συστάθηκε και επιτροπή Αθλητικών Αρχείων στην Ελληνική Αρχαική Εταιρεία, η οποία εργάζεται στην κατεύθυνση διοργάνωσης παγκόσμιας έκθεσης τεκμηρίων για την αναβίωση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων και το ρόλο της Ελλάδος.

Το Συνέδριο του Μόντρεαλ παρακολούθησαν 3 Έλληνες αρχαικοί. Την εταιρεία εκπροσώπησε η ταμίας Ελένη Αναγνωστοπούλου. Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου έγινε, ως είθισται, και η Γενική Συνέλευση του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων.

Η ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης προέβλεπε και την επικύρωση των νέων μελών, σύμφωνα με το καταστατικό του Συμβουλίου.

Η ΕΑΕ ψήφισε τον απολογισμό, πλην του σημείου της επικύρωσης ως νέου μέλους των Σκοπίων με το όνομα Μακεδονία-Σκόπια.

Τόσο η παρουσία της Ελλάδος στο Μόντρεαλ όσο και η διοργάνωση της έκθεσης απέσπασαν ευμενέστατα σχόλια.

2) Το δεύτερο σημαντικό θέμα που απασχόλησε την Εταιρεία ήταν η διοργάνωση της Διεθνούς Διάσκεψης Στρογγυλής Τραπέζης (C.I.T.R.A.), το 1993 στην Ελλάδα σε συνεργασία με τα Γ.Α.Κ.. Στη συνάντηση του Γραφείου του C.I.T.R.A., τον Απρίλιο του 1992 στο Παρίσι, αποφασίστηκε η διοργάνωση του C.I.T.R.A. το 1993 στην Ελλάδα. Αδέξιοι χειρισμοί όμως οδήγησαν στην απόφαση να οργανωθεί το C.I.T.R.A. στην Ελλάδα το 1994. Διευκρινιστικά αναφέρω ότι το 1993 υπήρχαν δύο υποψηφιότητες, της Ελλάδας και του Μεξικού, το οποίο όμως Μεξικό μπορούσε ν' αναλάβει το C.I.T.R.A. μόνο το 1993 γιατί είναι έτος προεκλογικό. Σημειώστε ότι η ανάληψη μιάς διοργάνωσης όπως το C.I.T.R.A. απαιτεί όχι μόνο μεγάλο προϋπολογισμό αλλά κυρίως μεγάλη οργάνωση.

Για όλους τους παραπάνω λόγους η αρχή του Γραφείου του C.I.T.R.A. είναι να χρησιμοποιεί με τον καλύτερο τρόπο τις προτάσεις που του γίνονται. Παρ'όλα αυτά, έστω και το 1994, η Ελλάδα, δηλαδή η Ελληνική Αρχαική Εταιρεία από την οποία προήλθε η αρχική πρόταση και τα Γ.Α.Κ., πρέπει ως τις 15 Μαρτίου 1993 να ανανεώσει την υποψηφιότητα της.

Για τη διοργάνωση του C.I.T.R.A. είχαν σταλεί επιστολές από την Εταιρεία προς την Εφορεία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, την Υφυπουργό Εξωτερικών κα Βιργινία Τσουδερού, την Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Ιονίου Πανεπιστημίου κα. Γιωτοπούλου-Σισιλιάνου, με τις οποίες τους ενημερώναμε για την πρόθεσή μας και τους ζητούσαμε τη βοήθειά τους για την τελική ανάληψη της διοργάνωσης.

Οι απαντήσεις που λάβαμε ήταν κατ'αρχήν θετικές. Αντίθετα δεν λάβαμε καμιά απάντηση από τα μέλη μας στην πρόσκλησή μας για να προσφέρουν τη βοήθειά τους στη διοργάνωση.

3) Συνεχίστηκε η έκδοση των Αρχαικών Νέων, των οποίων μίκρυνε η περιοδικότητα, με αποτέλεσμα να κυκλοφορούν πλέον δυο φορές το χρόνο, με περισσότερη όμως ύλη. Το τελευταίο μάλιστα τεύχος έφθασε αισίως τις 96 σελίδες. Οι τάσεις που κυριαρχούν βέβαια στα Αρχαικά Νέα είναι να περιοριστούν τα ενημερωτικά σημειώματα και να αυξηθούν τα επιστημονικά άρθρα, με αποτέλεσμα το Δελτίο να αποκτά όλο και

περισσότερο το χαρακτήρα περιοδικού και να χάνει αυτό του ενημερωτικού εντύπου. Βέβαια παραμένει ο προβληματισμός, εάν η Αρχαιακή Εταιρεία επιθυμεί να διατηρήσει τα Αρχαιακά Νέα στη μορφή του News-Letter και να προχωρήσει στην έκδοση ενός άλλου περιοδικού ή επιθυμεί την μετεξέλιξη των Αρχαιακών Νέων σε θεωρητικό περιοδικό στο χώρο της Αρχαιολογίας.

4) Συνεχίστηκε η τακτική επικοινωνία με τις αντίστοιχες Αρχαιακές Εταιρείες του εξωτερικού οι οποίες μας κοινοποιούν τις δραστηριότητές τους και κυρίως τις εκδόσεις τους. Μας αποστέλλουν δε κάθε φορά ένα αντίτυπο του αντίστοιχου περιοδικού που εκδίδουν και τους στέλνουμε ανελλιπώς την έκδοση των Αρχαιακών Νέων. Ας σημειωθεί εδώ ότι με όλα αυτά τα περιοδικά και τις εκδόσεις φιλοδοξούμε να οργανώσουμε μια μικρή βιβλιοθήκη αρχαιολογίας και ότι όποιος επιθυμεί να τα μελετήσει μπορεί να απευθυνθεί στην Εταιρεία. Αλλωστε από το τελευταίο τεύχος των Αρχαιακών Νέων υπάρχει τακτική ενημέρωση για τα νέα βιβλία που λάβαμε.

5) Ολοκληρώθηκε η έκδοση των Πρακτικών του Συμποσίου Αρχαιολογίας που έγινε στην Κέρκυρα τον Οκτώβριο του 1991. Η έκδοση έγινε δυνατή χάρη στη χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και των Γ.Α.Κ.-Αρχαία Νομού Κέρκυρας.

6) Το Διοικητικό Συμβούλιο λόγω της αδυναμίας εξεύρεσης χρημάτων για την έκδοση των Πρακτικών της Συνάντησης Αρχαιολογίας που έγινε στην Πρέβεζα 12 με 16 Σεπτεμβρίου του 1990, και ύστερα από πρόταση των Γ.Α.Κ. και του Ιστορικού Αρχείου του δήμου Πειραιά, αποφάσισε να δεχθεί την πρόταση των Γ.Α.Κ., τα οποία ήταν και συνδιοργανωτές της Συνάντησης Αρχαιολογίας ώστε να εκδώσει τα Πρακτικά.

7) Τέλος η Επιτροπή Ιδιωτικών Αρχείων εξέδωσε τον πρώτο Οδηγό Ιδιωτικών Αρχείων στην Ελλάδα .

Κλείνοντας το σύντομο αυτό απολογισμό, θα ήθελα να επισημάνω ότι κατά τη διετή θητεία του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου:

α) Η Ελληνική Αρχαιακή Εταιρεία έγινε αξιόπιστο μέλος της διεθνούς αρχαιακής κοινότητας, αξιοπιστία την οποία πρέπει να διατηρήσει πάση θυσία και με τη διοργάνωση του C.I.T.R.A.

β) Αρχισαν ουσιαστικά να λειτουργούν οι επιτροπές της Εταιρείας, άλλες περισσότερο συστηματικά και άλλες λιγότερο, όλες όμως με ουσιαστικά αποτελέσματα. Βέβαια ακόμη δεν έχει γίνει το μεγάλο βήμα

για την επιμόρφωση των αρχειακών που ήταν από τους μεγαλύτερους στόχους της Αρχειακής Εταιρείας, ο οποίος χθες έμοιαζε νάναι πρόωρος, σήμερα πιά φαίνεται να έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για το ξεκίνημα αυτής της προσπάθειας, τη σκυτάλη της οποίας δίνουμε στο επόμενο Διοικητικό Συμβούλιο. Οποιαδήποτε όμως προσπάθεια δε θα μπορέσει τελικά να ευδοκιμήσει χωρίς κυρίως την αρωγή ενός εκάστου των μελών της Αρχειακής Εταιρείας.

**Η Πρόεδρος της Ε.Α.Ε.
Λίτσα Μπαφούνη**

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η τρίτη ετήσια Γενική Συνέλευση της Ε.Α.Ε. έγινε στις 30 Ιανουαρίου 1993 σε αίθουσα του Συλλόγου Υπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος.

Στο προεδρείο της Γ.Σ. εκλέχθηκαν (μόνο γυναίκες!) οι κυρίες Μαριάννα Κολυβά-Καραλέκα, Δήμητρα Σαμίου και Μαρία Τραπεζανλίδου που συντόνισαν άξια τη διαδικασία της συζήτησης.

Ο απολογισμός του απερχόμενου Δ.Σ. έγινε από την πρόεδρο κα Λίτσα Μπαφούνη και εγκρίθηκε από τη Γ.Σ. στο σύνολό του. Ο οικονομικός απολογισμός διαβάστηκε από την ταμία κα Ελένη Αναγνωστοπούλου και η έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής από τον κ. Δαβίδ Αντωνίου. Η κατάσταση του ταμείου μας δεν είναι ανθηρή μιας που έχει ενεργητικό υπόλοιπο 500.000 δρχ. περίπου. Η Ε.Α.Ε. στη φάση που βρίσκεται σήμερα και με τις περιορισμένες σχετικά δραστηριότητες της, δεν μπορεί να βασιστεί τόσο σε επιχορηγήσεις, όσο στις συνδρομές των μελών της. Ο απολογισμός αυτός δεν είναι τόσο ευχάριστος, δεδομένου ότι υπάρχουν οφειλές συνδρομών που ανέρχονται στο ποσό των 700.000 δρχ.

Η προσέλευση των μελών στη Γ.Σ. δεν ήταν δυστυχώς τόσο μαζική όσο θα θέλαμε. Είναι αλήθεια ότι η ενεργή συμμετοχή των μελών μας δεν κρίνεται από την παρουσία τους μόνο στις αρχαιρεσίες, αλλά και αυτή είναι ενδεικτική. Το πρόβλημα όμως της απόστασης, καθώς όλα σχεδόν διαδραματίζονται στην Αθήνα και πάρα πολλά μέλη της Ε.Α.Ε. βρίσκονται στην επαρχία, δικαιολογούν σε μεγάλο βαθμό το φαινόμενο της μη

συμμετοχής, κυρίως στις επιτροπές. Για την επίλυση αυτού του προβλήματος, πιστεύω πραγματικά ότι η λειτουργία της Ε.Α.Ε. πρέπει να αλλάξει και οι δραστηριότητες των μελών να πραγματοποιούνται και να συντονίζονται στους εκάστοτε χώρους και τόπους διαμονής και εργασίας, με βάση τα κοινά ενδιαφέροντα και τους κοινούς στόχους.

Στη Γ.Σ. καταγράφηκαν 73 μέλη ταμειακώς εντάξει από τα 192 που αριθμεί η Ε.Α.Ε. τα οποία και ψήφισαν, συμπεριλαμβανομένων και των εξουσιοδοτήσεων.

Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας για την εκλογή του νέου Δ.Σ. είναι η εξής:

(Ψήφισαν 73 - Εγκυρα 71 - Λευκά 1 - Ακυρα 1)

Υποψήφιοι για το Διοικητικό Συμβούλιο - Ελαβαν:

- 1) Μπαφούνη Λίτσα (28 ψήφους)
- 2) Παντελάκης Νίκος (28 ψήφους)
- 3) Καραπιδάκης Νίκος (22 ψήφους)
- 4) Αναγνωστοπούλου Ελένη (21 ψήφους)
- 5) Κράους Αλέξης (20 ψήφους)
- 6) Βάρδα Χριστίνα (19 ψήφους)
- 7) Συνοδινός Ζήσιμος (17 ψήφους)
- 8) Κιμουρτζής Παναγιώτης (16 ψήφους)
- 9) Μπαμίδης Νέστορας (13 ψήφους)
- 10) Κολυβά-Καραλέκα Μαριάννα (11 ψήφους)
- 11) Αδαμοπούλου Κωνσταντίνα (3 ψήφους)
- 12) Νίκου Ευάγγελος (2 ψήφους)

Οι πρώτοι επτά κατά σειρά εκλέγονται μέλη του Δ.Σ. και οι επόμενοι πέντε αναπληρωματικά μέλη.

Υποψήφιοι για την Ελεγκτική Επιτροπή - Ελαβαν:

- 1) Ζάννας Αλέξανδρος (45 ψήφους)
- 2) Σαλίμπα Ζιζή (26 ψήφους)
- 3) Μοιροπούλου Μαρία (22 ψήφους)
- 4) Ντούρμας Χαράλαμπος (20 ψήφους)

Οι τρεις πρώτοι εκλέγονται μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής.

Η σημερινή σύνθεση του Δ.Σ. της Ε.Α.Ε., όπως διαμορφώθηκε στη συνεδρίαση της 11ης Φεβρουαρίου 1993, είναι η εξής:

Πρόεδρος - Παντελάκης Νίκος

Αντιπρόεδρος - Καραπιδάκης Νίκος

Γραμματέας - Βάρδα Χριστίνα

Ταμίας - Αναγνωστοπούλου Ελένη

Μέλη - Μπαφούνη Λίτσα, Κράους Αλέξης, Συνοδινός Ζήσιμος

Χριστίνα Βάρδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Για την καλύτερη λειτουργία της Ελληνικής Αρχαικής Εταιρείας κρίνεται σκόπιμη η ανάπτυξη αποκεντρωμένης δραστηριότητας, ούτως ώστε να ουσιαστικοποιηθεί η συμμετοχή των εκτός Κέντρου (Αθήνας) μελών της αφενός, και αφετέρου να αποκτήσει η Εταιρεία μια παρουσία σε τοπικό επίπεδο.

Συμπληρωματικά, λοιπόν, προς τη βασική οργανωτική δομή της Εταιρείας (Γ.Σ., Δ.Σ., Επιτροπές) προτείνεται η θέσπιση μιας περιφερειακής οργάνωσης.

Συγκεκριμένα:

1. Η περιφερειακή αυτή οργάνωση θα πρέπει να αντιστοιχεί στις διοικητικές περιφέρειες της χώρας. Προοπτικά δηλαδή και εφόσον η ανάπτυξη του επαγγέλματος και της Εταιρείας το επιτρέψει θα οδηγηθούμε σε 19 περιφερειακές επιτροπές. Ο μικρός αριθμός των μελών της Ε.Α.Ε. υποχρεώνει σε συμπτύξεις περιφερειών για τη σημερινή φάση: 8 περιφ. επιτροπές:

1. Μακεδονία (3 περιφέρειες),
2. Ηπειρος και Β. Ιόνιο,
3. Δυτ. Ελλάδα και Ν. Ιόνιο
4. Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα
5. Πελοπόννησος
6. Β. Αιγαίο
7. Ν. Αιγαίο
8. Κρήτη

Έδρες των επιτροπών ορίζονται, όπου συμπίπτουν, οι αντίστοιχες έδρες περιφερειών ή αλλιώς κρίνεται κατά περίπτωση.

2. Ο χαρακτήρας της Περιφερειακής Επιτροπής καθορίζεται από τους γενικούς σκοπούς της Ε.Α.Ε:

α) Η ανάπτυξη επιστημονικής και πολιτιστικής δραστηριότητας, με την οργάνωση εκδηλώσεων, εκθέσεων, συνεδρίων και ειδικών εκδόσεων.

β) Η εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Α.Ε για τοπικά αρχειακά προβλήματα που απαιτούν την παρέμβαση της Εταιρείας.

γ) Η δημιουργία ομάδων εργασίας για τη διερεύνηση θεμάτων τοπικού ή γενικού ενδιαφέροντος, και συνεργασία με μη μέλη της Ε.Α.Ε.

3. Ως προς τον τρόπο λειτουργίας προτείνεται η συγκρότηση Περιφερειακών Γραμματειών (3μελείς). Οι Περιφερειακές Γραμματείες

λειτουργούν ως συνδεδειγμένος κρίκος του Δ.Σ. με τα μέλη της Ε.Α.Ε της περιφέρειάς τους και θα έχουν την ευθύνη του συντονισμού της περιφερειακής δραστηριότητας. Παράλληλα θα μπορεί να συγκαλείται περιφερειακή συγκέντρωση όλων των μελών της περιφέρειας όποτε κρίνεται σκόπιμο.

Τέλος, σε ότι αφορά την οικονομική ενίσχυση των περιφερειακών επιτροπών χρειάζεται να προβλεφθεί ένα μίνιμουμ ποσό από τα συνολικά έσοδα της Ε.Α.Ε για τα γενικά της έξοδα. Η εξεύρεση επιπλέον πόρων από τοπικές ή περιφερειακές πηγές θα πρέπει να γίνει με φροντίδα των Π.Γ.

4. Ο παραπάνω σχεδιασμός περιφερειακής οργάνωσης δεν προβλέπεται καταστατικά, αλλά εφόσον επικυρωθεί από τη Γ.Σ. μπορεί να ξεκινήσει η υλοποίησή του. Σ' αυτήν την πρώτη φάση θα απόκειται στα μέλη της περιφέρειας να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους, ώστε να ενεργοποιηθεί η λειτουργία Περιφερειακής Επιτροπής στην περιοχή της. Με άλλα λόγια, προσφέρεται μια δυνατότητα χωρίς υποχρεωτικό χαρακτήρα. Ο σκοπός της όλης πρωτοβουλίας είναι το ζωντάνεμα και η ανάπτυξη της ΕΑΕ και όχι η γραφειοκρατικοποίησή της. Από την πορεία των πραγμάτων μέσα στο διάστημα ενός ή δύο χρόνων μπορεί να κριθεί και η πιθανότητα καταστατικής κατοχύρωσης της περιφερειακής οργάνωσης με τρόπο που να αξιοποιεί και την εμπειρία που θα έχει εντωμεταξύ αποκομισθεί.

Ν. Καραπιδάκης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ

Η Επιτροπή Προφορικής Ιστορίας συνέχισε με κανονικούς ρυθμούς τις συναντήσεις-εισηγήσεις, οι οποίες αποτελούσαν τη σχεδόν αποκλειστική της δραστηριότητα στη διάρκεια του πρώτου χρόνου της λειτουργίας της. Με τον τρόπο αυτό προχώρησε η διαδικασία ενημέρωσης των μελών για θέματα σχετικά με την προφορική ιστορία στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα κατοχυρώθηκε η ανάγκη διεπιστημονικής διεύρυνσης και ουσιαστικής επικοινωνίας των μελών της Επιτροπής με ερευνητές και ερευνήτριες άλλων κλάδων, των οποίων όμως οι δραστηριότητες, η μέθοδος και οι στόχοι συχνά συμπίπτουν με αυτές της προφορικής ιστορίας.

Και αυτό το χρόνο συνεχίσθηκε κανονικά η μαγνητοφώνηση τόσο των εισηγήσεων, όσο και των συζητήσεων που ακολουθούν, με στόχο την ενημέρωση της "Ομάδας Προφορικής Ιστορίας" του Ναυπλίου. Το υλικό αυτό συγκροτεί ένα ιδιαίτερο αρχείο, με δυνατότητες διαφορετικών χρήσεων στο μέλλον.

Η θεματική στην οποία κινήθηκαν οι ομιλίες των εισηγητών και των εισηγητριών και οι πρωτοβουλίες για νέες δραστηριότητες τις οποίες η Επιτροπή αποφάσισε να αναλάβει, αναλυτικά έχουν ως εξής:

Εκτη συνάντηση, 4η Απριλίου 1992.

* Εισήγηση της Μαρίας Θανοπούλου, με θέμα "Η προφορική μνήμη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Διερεύνηση της συλλογικής μνήμης σ' ένα χωριό της Λευκάδας". Η εισηγήτρια παρουσίασε μία κοινωνιολογική προσέγγιση της συλλογικής μνήμης του πολέμου, που ήταν και το αντικείμενο της διδακτορικής της διατριβής (Παρίσι 1987). Αναφέρθηκε σε πολλά από τα μεθοδολογικά ερωτήματα που αντιμετώπισε, στις λύσεις που υιοθέτησε (όπως κριτήρια επιλογής του πληθυσμού της έρευνας και τεχνική των συνεντεύξεων) και κατέληξε παρουσιάζοντας ορισμένα ενδιαφέροντα ευρήματα της έρευνάς της. Στα πλαίσια της πλούσιας και ενδιαφέρουσας συζήτησης που ακολούθησε μετά την εισήγηση, επισημάνθηκαν, μεταξύ άλλων, οι ομοιότητες και οι διαφορές που προσδιορίζουν την ταυτότητα δύο διαφορετικών επιστημονικών κλάδων, όπως είναι η ιστορία και η κοινωνιολογία, ακόμα και όταν αυτές προσεγγίζουν κοινά θέματα και χρησιμοποιούν κοινά μεθοδολογικά εργαλεία.

* Προτάθηκε νέα βιβλιογραφία.

* Ορίσθηκε ο εισηγητής, το θέμα και η ημερομηνία της επόμενης συνάντησης.

Εβδομη συνάντηση, 13 Ιουνίου 1992.

* Εισήγηση του Κρίστοφερ Σμιγκ, με θέμα "Ανασύνθεση του παρελθόντος μέσα από τις αφηγήσεις αυτών που βίωσαν τα γεγονότα. Αιχμάλωτοι πολέμου στα Ναζιστικά στρατόπεδα της Βρέμης". Ακούσαμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις σχετικές με το αρχαιολογικό υλικό που βρίσκεται σε αυτήν την πόλη πληροφορίες, τις δυνατότητες πρόσβασης σε αυτό, τον

τρόπο με τον οποίο προσέγγισε τα θέματα του, την μέθοδο που ακολούθησε, τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε στα διάφορα στάδια της έρευνάς του, τα αδιέξοδα και τις συγκινήσεις του και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε.

* Μοιράστηκε η βιβλιογραφία που είχε συζητηθεί στην προηγούμενη συνάντηση, και προτάθηκε νέα.

* Ο Παύλος Φήμης αναφέρθηκε στις προσπάθειές του να επισημάνει και να συγκεντρώσει προφορικές μαρτυρίες. Πρότεινε στην Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά να επισκεφθεί τη Σαλαμίνα, να ενημερωθεί σχετικά με το υλικό που υπάρχει για να διερευνηθεί η δυνατότητα οργάνωσης ενός προγράμματος προφορικής ιστορίας, με θέμα τους Μικρασιάτες πρόσφυγες που ζούν σε οικισμό της Σαλαμίνας.

* Ορίστηκε η επόμενη συνάντηση.

Ογδοη συνάντηση, 18η Ιουλίου 1992.

* Εισήγηση της Ζιζής Σαλίμπα, με θέμα "Τι θέλετε να σας διηγηθώ για τη ζωή μου; Δεν έχω τίποτα να πώ." Αξονας αυτής της εισήγησης ήταν ο σχολιασμός των αφηγήσεων ζωής που κατέθεσαν 21 μάρτυρες στη ραδιοφωνική εκπομπή του Μιχάλη Μήτρα "Ανωνύμου του Έλληνας". Η συζήτηση επικεντρώθηκε στις δυνατότητες χρήσης του ραδιοφώνου στην προφορική ιστορία, στα προβλήματα που ανακύπτουν από το είδος και τον τρόπο συγκέντρωσης του υλικού και στις ιδιαιτερότητες στόχων, μεθοδολογίας και χρήσης του.

* Στη συνάντηση η Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά πρότεινε να συζητηθεί η προοπτική έκδοσης ενός τόμου, με σχετική προς την προφορική ιστορία θεματολογία. Η ιδέα βρήκε ανταπόκριση και η ίδια ανέλαβε να προετοιμάσει ένα σχέδιο πρότασης προκειμένου να ξεκινήσει η σχετική με τον τόμο-συζήτηση, βασικός άξονας του οποίου θα ήταν οι εισηγήσεις

.* Εγινε βιβλιογραφική ενημέρωση.

* Προγραμματίστηκε η επόμενη εισήγηση.

Ενατη συνάντηση, 21η Νοεμβρίου 1992

.* Εισήγηση της Riki Van Boeschoten, με θέμα "Για ένα Πρόγραμμα Προφορικής Ιστορίας. Η περίπτωση των Γρεβενών". Η εισηγήτρια,

συνεχίζοντας την παρουσίαση του ερευνητικού της προγράμματος (προηγούμενη αναφορά της έγινε στη τρίτη συνάντηση, στις 7/9/1991), αναφέρθηκε:

α) στα προβλήματα που αντιμετώπισε στο στάδιο συγκέντρωσης του υλικού της, στην ταξινόμηση και αξιολόγησή του, στο πώς, στο γιατί και στο πόσο επηρεάστηκε το αρχικό της διάγραμμα από το υλικό που συγκέντρωσε.

β) παρουσίασε αναλυτικά και με τρόπο συστηματικό το νέο θεματικό της διάγραμμα, αιτιολογώντας τις αναδιατάξεις, αξιολογώντας τις δυσκολίες και καταθέτοντας το συνολικό της προβληματισμό, μέχρι το σημείο στο οποίο βρίσκεται αυτή τη στιγμή που αρχίζει να γράφει.

* Έγινε ενημέρωση για τη δυνατότητα οργάνωσης προγράμματος προφορικής ιστορίας, με θέμα τον "Προσφυγικό Οικισμό της Σαλαμίνας". Όπως φάνηκε από τα στοιχεία τα οποία έχει ήδη επισημάνει ο Παύλος Φήμης, το πρόγραμμα αυτό μπορεί να ξεκινήσει.

Στη Σαλαμίνα πήγαν οι: Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά, Κατερίνα Καρβελά και Φλώρα Αναστασίου.

* Το Πρόγραμμα της Πρόνοιας προχώρησε σε επόμενο στάδιο με τον καθορισμό των αξόνων γύρω από τους οποίους θα κινηθεί το διερευνητικό γενικό ερωτηματολόγιο. Η επεξεργασία του ερωτηματολογίου θα οδηγήσει στην εστίαση της θεματολογίας και στον προσδιορισμό του δείγματος των μαρτύρων, από τους οποίους θα αντληθεί ένα μεγάλο μέρος του πληροφοριακού υλικού που αφορά στη δική τους ιστορία.

* Κοινοποιήθηκε στα μέλη της Επιτροπής η οργάνωση συνεδρίου από την ΕΡΤ σχετικού με τα αρχεία της, δηλαδή η θεματολογία, ο χρόνος (10 και 11 Δεκεμβρίου) και ο τόπος για όσους θα ήθελαν να παρακολουθήσουν τις εργασίες του.

* Μοιράστηκε το σχέδιο πρότασης για τον τόμο, προκειμένου ν'αποτελέσει τη βάση μια πιο συγκεκριμένης και ουσιαστικής συζήτησης.

* Παρουσιάστηκε ένα βιβλίο το οποίο έφερε η Φλώρα Αναστασίου από την Ιταλία: μία έκδοση των Γενικών Αρχείων της Ρώμης στην οποία κατατίθενται οι βασικότερες απόψεις για τα ιδιαίτερα προβλήματα που παρουσιάζει η αρχαιοθέτηση του οπτικοακουστικού υλικού, σκέψεις για το θεσμικό καθεστώς και προτάσεις για τους τρόπους οργάνωσης και λειτουργίας ενός αρχείου προφορικής ιστορίας.

* Προγραμματίστηκε η επόμενη συνάντηση με συγκεκριμένο εισηγητή και θέμα.

* *Δεκάτη συνάντηση, 19η Δεκεμβρίου 1992.*

* Εισήγηση του Γιώργου Ζεβελάκη, με θέμα "Πώς, πότε και γιατί άρχισα να συγκεντρώνω το φωνητικό υλικό το οποίο συγκροτεί σήμερα το προσωπικό μου αρχείο". Η εισήγησή του προχωράει από την ποσοτική περιγραφή του υλικού το οποίο έχει συγκεντρώσει, σε μία κατ' αρχήν θεματική κατάταξη και ποιοτική αξιολόγηση, με συγκεκριμένες αναφορές στην κατά καιρούς αξιοποίηση τμημάτων του. Στη διάρκεια της συζήτησης που ακολούθησε μας δόθηκε η δυνατότητα να επισημάνουμε κάποια πολύ σοβαρά θέματα, όπως αυτό της φύλαξης και συντήρησης του υλικού καθώς και το πρόβλημα της πνευματικής ιδιοκτησίας του υλικού αυτού του τύπου.

* Εγινε ενημέρωση και αρκετά εκτεταμένη συζήτηση για το Συνέδριο της ΕΡΤ.

* Άρχισε η ουσιαστική συζήτηση για τον τόμο με άξονα το σχέδιο το οποίο είχε ήδη μοιραστεί. Καταλήξαμε σε κάποιες κατ' αρχήν βασικές θεματικές ενότητες που θα περιλαμβάνει ο τόμος, στην τελική δομή του και προχωρήσαμε σε συγκεκριμένες αναθέσεις επεξεργασίας κειμένων και συγκέντρωσης στοιχείων.

Θεωρήσαμε ότι η λογική του τόμου πρέπει να αντιπροσωπεύει τη διαδρομή και τα στάδια που ακολούθησε η Επιτροπή στην προσπάθειά της να προσεγγίσει την προφορική ιστορία.

Για το λόγο αυτό σκεφθήκαμε ότι:

1. Οι εισηγήσεις πρέπει να αποτελούν τον βασικό άξονα του τόμου, ο οποίος θα συμπληρώνεται από μία σειρά μεταφρασμένων άρθρων με θέμα, τη μνήμη.

2. Να γίνει αναφορά στα δημόσια και ιδιωτικά οπτικο-ακουστικά αρχεία που υπάρχουν στην Ελλάδα, με όσα στοιχεία έχουμε ήδη στη διάθεσή μας και όσα άλλα θα μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε σχετικά με αυτά.

3. Να παρουσιαστούν όσα ατομικά ή συλλογικά προγράμματα προφορικής ιστορίας γνωρίζουμε ότι γίνονται σήμερα στην Ελλάδα.

4. Να παρουσιαστεί η βασική ξένη βιβλιογραφία που αφορά στην προφορική ιστορία, και να γίνει επιλεκτική παρουσίαση κάποιων βιβλίων.

*Προγραμματίστηκε η επόμενη συνάντηση.

Ενδεκάτη συνάντηση, 23η Ιανουαρίου 1993.

* Εισήγηση της Βάσως Κανελλοπούλου και του Άγγελου Κοβότσου, με θέμα "Το οδοιπορικό της συγκρότησης τεσσάρων αρχείων στο περιθώριο της εκπομπής "Χρονικό της Εθνικής αντίστασης 1941-1944" των Αντώνη Βογιάζου και Πέτρου Ανταίου, με ιστορικό σύμβουλο τον Νίκο Σβορώνο. Η συζήτηση αφορούσε στη δυνατότητα αλλά και στους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε η ελληνική τηλεόραση να διασώσει, να ταξινομήσει και να αρχειοθετήσει το οπτικο-ακουστικό υλικό το οποίο συγκεντρώνει για τα προγράμματά της. Μόνο έτσι το υλικό αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και να αποτελέσει σημαντική ιστορική πηγή.

* Συζητήθηκε πρόταση της Αλέκας Μπουτζουβή-Μπανιά, να ζητηθεί οικονομική ενίσχυση από την Αρχαική Εταιρεία προκειμένου να καλυφθούν οι συγκεκριμένες ανάγκες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες μελών της Επιτροπής. Αφορμή για την πρόταση αυτή στάθηκε η επιθυμία μας να προμηθευτούμε το υλικό του 8ου Παγκόσμιου Συνεδρίου Προφορικής Ιστορίας το οποίο θα γίνει από 25-28 Φεβρουαρίου στις πόλεις Σιένα και Λούκα της Ιταλίας και στο οποίο συμμετέχει με ανακοίνωση η Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά, καθώς και η αγορά κάποιων βιβλίων. Οικονομική ενίσχυση θα χρειαστεί η Επιτροπή και για την έκδοση του τόμου που προετοιμάζει.

* Στις συναντήσεις της Επιτροπής Προφορικής Ιστορίας συμμετείχαν από τα παλαιά μέλη οι:

Μιχάλης Βαρλάς, Riki Van Boeschoten, Δημήτρης Γεωργόπουλος, Κατερίνα Καρβελά, Δρόσος Κωνσταντέλλος, Αντώνης Λιάκος, Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά, Μαρία Πιερομπόνη, Χαρά Ροβίθη και Δήμητρα Σαμίου.

Τα νέα μέλη με τα οποία διευρύνθηκε η Επιτροπή είναι οι: Μαρία Θανοπούλου, Ευθαλία Καπέλα, Κατερίνα Λελούδη, Κλαίρη Παπασπύρου, Ζιζή Σαλίμπα, Μαρίνα Σφακιανάκη, Αφροδίτη Τάτση, Μαρίνα Τσουλουχά, Παύλος Φήμης, Τασούλα Χαμάτσου. Η Επιτροπή είναι πάντα ανοιχτή σε νέα μέλη.

Προγραμματισμός

1. Εισηγήσεις: Η επόμενη συνάντηση θα γίνει στις 20 Φεβρουαρίου, με εισηγήτρια την Ωντέτ Βαρών και θέμα την επεξεργασία ενός μέρους από το υλικό των προφορικών μαρτυριών που συγκεντρώθηκε στα πλαίσια της εκπομπής "Χρονικό της Εθνικής Αντίστασης 1941-1944", συμπληρώνοντας και ολοκληρώνοντας την προηγούμενη εισήγηση της Βάσως Κανελλοπούλου και του Άγγελου Κοβότσου.

2. Θα συνεχιστούν τα προγράμματα που έχουν ήδη ξεκινήσει.

3. Θα επιδιώξουμε επαφές με το εξωτερικό

4. Θα προσπαθήσουμε να υλοποιήσουμε το στόχο που βάλουμε για την προετοιμασία του τόμου.

Για τον απολογισμό
Τα μέλη της Επιτροπής Προφορικής Ιστορίας.

**STAGE TECHNIQUE INTERNATIONALE
D'ARCHIVES**

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΓΑΛΛΙΚΑ ΕΘΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΠΑΡΙΣΙ:

ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 1994

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΧΡΙ ΙΟΥΝΙΟ 1993

(1-2 Θέσεις)

Για περισσότερες πληροφορίες

απευθυνθείτε στο Δ.Σ. της Ε.Α.Ε

ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΚΑ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΑΚΟΥ

Στο άρθρο αυτό γίνεται μια προσπάθεια να τεθεί ένα ζήτημα που δεν έχει απασχολήσει μέχρι σήμερα συστηματικά όσους εργάζονται στα αρχεία στην Ελλάδα, ούτε και την ίδια την Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία, παρ'όλο που κάτι τέτοιο αναφέρεται στο καταστατικό της.¹

Ποιές, λοιπόν, βασικές αρχές πρέπει να κατευθύνουν τη συμπεριφορά κάθε αρχειακού υπαλλήλου στην εργασία του; Υπάρχουν, ή είναι δυνατό να καθιερωθούν από την κοινότητα των αρχειακών, τυποποιημένοι κανόνες που θα κατευθύνουν τη συμπεριφορά του αρχειακού υπαλλήλου και που θα καθορίζουν ποιές ενέργειές του είναι εύλογες ή αποδεκτές για την επίτευξη των επαγγελματικών του στόχων;

Ενας κώδικας δεοντολογίας είναι πάντα μια διακήρυξη γενικών αρχών και κατευθύνσεων που αφορούν ένα επάγγελμα, αποτελεί δηλαδή έναν οδηγό επαγγελματικής συμπεριφοράς.

Για όλα τα επαγγέλματα ισχύουν ορισμένοι κοινοί γενικοί κανόνες. Εκτός όμως από αυτούς τους γενικούς κανόνες, υπάρχει για κάθε επάγγελμα και ένας ξεχωριστός κώδικας δεοντολογίας που έχει σχέση με τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται στην άσκησή του. Ακόμα και στην περίπτωση που ένα επάγγελμα δεν έχει υιοθετήσει κάποιο κώδικα δεοντολογίας, όπως συμβαίνει σήμερα με το επάγγελμα του αρχειακού, είναι δυνατό να εντοπίσουμε, και εντοπίζουμε, κάποιες συγκεκριμένες συμπεριφορές που είναι κοινά αποδεκτές. Για να γνωρίσει κανείς ποιά συμπεριφορά επιδοκιμάζεται και ποιά αποδοκιμάζεται και είναι καταδικαστέα στον επαγγελματικό χώρο των αρχειακών, δεν έχει παρά να

¹ Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία, "Καταστατικό", άρθρο 2, σχετικό με τους σκοπούς της Ε.Α.Ε

παρακολουθήσει τις συζητήσεις τους στις επαγγελματικές τους συναντήσεις. Έτσι ακούμε εκφράσεις έντονης αποδοκιμασίας, σε περιπτώσεις που αναφέρονται σε πώληση χειρογράφων που έχουν αφαιρεθεί από μία αρχειακή συλλογή, σε περιπτώσεις που αφορούν συγκρούσεις ανάμεσα σε φορείς, που προκαλούνται από τον ανταγωνισμό τους στην προσπάθεια απόκτησης νέων αρχείων, σε περιπτώσεις αδιαφορίας για την διατήρηση και συντήρηση του αρχειακού υλικού, στην πρακτική επιλεκτικής εξυπηρέτησης κάποιου χρήστη, στην ηθελιμμένη άγνοια των κανόνων που διέπουν τις βασικές αρχειονομικές εργασίες καθώς και στην απροθυμία εξοικείωσης ορισμένων με την εξελισσόμενη θεωρία.

Ενας κώδικας δεοντολογίας έχει σαν στόχο να λύσει προβλήματα που πηγάζουν από εύλογα αλλά συγκρουόμενα συμφέροντα στις σχέσεις ανάμεσα σε δωρητές, ερευνητές, αρχειακούς υπαλλήλους, διοικητικούς προϊσταμένους, χρηματοδότες και το ευρύ κοινό.

Για την καθιέρωση ενός κώδικα δεοντολογίας απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι κανόνες που θα θεσπισθούν να μην είναι αυθαίρετοι. Ο κώδικας δεοντολογίας θέτει τυποποιημένους κανόνες συμπεριφοράς που πρέπει να τηρούν και να εφαρμόζουν τα μέλη ενός επαγγέλματος και ένα κοινό πλαίσιο μέσα στο οποίο όλα τα μέλη του επαγγέλματος πρέπει υποχρεωτικά να λειτουργήσουν για να επιτύχουν τους στόχους τους.

Όπως ήδη τονίσαμε η επαγγελματική δεοντολογία κινείται πέρα από το νομικό πλαίσιο, αλλά προϋποθέτει συγχρόνως ότι ο επαγγελματίας γνωρίζει καλά τους νόμους που διέπουν το επάγγελμά του και ότι τους ακολουθεί, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί τα υψηλότερα επίπεδα προσωπικής και επαγγελματικής συμπεριφοράς. Πρέπει να προσφέρουμε στον αρχειακό μια βάση, πάνω στην οποία θα μπορεί να στηριχθεί για να λάβει μια απόφαση ανεξάρτητα από προσωπικές εκτιμήσεις και να παρέχουμε ένα πλαίσιο που θα στηρίζει τις επιλογές του.

Πρέπει να έχουμε υπόψη ότι η γνώση των κανόνων της δεοντολογίας δεν είναι σίγουρο ότι θα διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων, αλλά είναι σίγουρο ότι θα μας αναγκάσει να συνειδητοποιήσουμε καλύτερα τους παράγοντες που μας οδηγούν στην λήψη κάθε απόφασής μας.

Το ζήτημα καθιέρωσης ενός κώδικα δεοντολογίας για το επάγγελμα του αρχειακού εμφανίστηκε στην Αμερική το 1939 μ' ένα άρθρο του ιστορικού στο Western Reserve University R.C. Binkley. Ο Binkley πίστευε ότι οι αρχειακοί χρειαζόνταν έναν κώδικα για να αντιμετωπίσουν

τα προβλήματα που προέκυπταν από την ανάγκη προστασίας της ιδιωτικής ζωής και την παράλληλη ανάγκη κοινοποίησης των πληροφοριών που θα έπρεπε να είναι διαθέσιμες δημόσια. Ο κώδικας αυτός θα μπορούσε να στηρίζει την εμπιστοσύνη του χρήστη προς τον επαγγελματία αρχειακό με τον ίδιο τρόπο που ο άρρωστος εμπιστεύεται τον γιατρό του, ο κατηγορούμενος τον δικηγόρο του κλπ.

Σήμερα πρέπει κι εμείς με τη σειρά μας να αναρωτηθούμε ποιά είναι τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουμε στη διαδικασία υιοθέτησης ενός κώδικα δεοντολογίας. Η διαδικασία αυτή μπορεί να διευκολυνθεί, αν επιλέξουμε ο προβληματισμός μας να ακολουθήσει βήμα προς βήμα τις αντίστοιχες αρχειακές εργασίες, εντοπίζοντας τα ουσιαστικά ζητήματα που ανακύπτουν σε κάθε φάση.

Για την σωστή λειτουργία της αρχειακής υπηρεσίας, ο αρχειακός πρέπει να εκτελέσει τις εξής επιμέρους εργασίες:

- 1) Πρέπει να φροντίζει για την τακτική εισροή νέου υλικού.
- 2) Πρέπει να αξιολογεί, να επιλέγει και να προχωρεί σε εκκαθα-ρίσεις του αρχειακού υλικού.
- 3) Πρέπει να ταξινομεί και να περιγράφει το αρχειακό υλικό που βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του, ώστε να είναι προσπελάσιμο σε τρίτους.
- 4) Πρέπει να φροντίζει για τη συντήρηση του υλικού, στην περίπτωση που διαπιστώνει φθορές που θέτουν σε κίνδυνο τη διατήρησή του.
- 5) Πρέπει να φροντίζει για την ασφάλειά του από κάθε είδους καταστροφές
- 6) Πρέπει να φροντίζει, ώστε να υπάρχει η κατάλληλη υποδομή, για να τεθεί το υλικό αυτό στη διάθεση των ερευνητών

1. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με την απόκτηση νέου αρχειακού υλικού και των σχέσεων με τους κατόχους-δωρητές.

Κάθε αρχειακός είναι φυσικό να ενδιαφέρεται ζωηρά και να φροντίζει για την εισροή νέου, αξιόλογου αρχειακού υλικού, στον φορέα που υπηρετεί. Η απόκτηση νέων αρχείων αποτελεί το πρωταρχικό μέλημα κάθε

φορέα που ασχολείται με αρχεία, αφού κάτι τέτοιο του προσδίδει μεγαλύτερο κύρος και σημασία.

Ι. Σχέσεις μεταξύ αρχειακών μονάδων.

Στη διαδικασία απόκτησης νέου αρχειακού υλικού ανακύπτουν σοβαρά ζητήματα, που οφείλονται στον ανταγωνισμό που αναπτύσσεται μεταξύ των αρχειακών φορέων. Ο ανταγωνισμός αυτός θέτει συχνά σε κίνδυνο την ακεραιότητα και την ασφάλεια των τεκμηρίων, με αποτέλεσμα πολλές φορές ένα αρχείο να διασπάται και να καταλήγει στα χέρια δύο ή περισσότερων φορέων, φαινόμενο που δεν είναι άλλωστε άγνωστο στη χώρα μας. Ακόμα, συχνά βλέπουμε το απαράδεκτο φαινόμενο αρχειακοί φορείς να διεκδικούν αρχεία δημοσίων ή ιδιωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων, στα πλαίσια των οποίων λειτουργεί κανονικά αρχειακή υπηρεσία.

Για όλους αυτούς τους λόγους θα πρέπει να καθορισθούν κανόνες δεοντολογίας που θα προβλέπουν:

α) Οτι το αρχειακό υλικό που πρόκειται να αποκτηθεί από κάποιο φορέα ανταποκρίνεται και εντάσσεται οργανικά στο αρχείο αυτό.

β) Οτι ανταποκρίνεται στη χαραγμένη και διακυρηγμένη πολιτική του φορέα.

γ) Οτι το κόστος απόκτησης του αρχειακού υλικού ανταποκρίνεται στις δυνατότητες της αρχειακής υπηρεσίας.

Σε κάθε περίπτωση όμως, που το αρχειακό υλικό που πρόκειται να δωρηθεί ή να παραχωρηθεί δεν ανταποκρίνεται στην συλλεκτική πολιτική του φορέα, ο αρχειακός θα πρέπει να κατευθύνει τον κάτοχο του αρχείου στον καταλληλότερο φορέα. Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να αναφέρει ότι μέσα στα καθήκοντα των αρχειακών είναι να φροντίζουν για την απόκτηση νέου αρχειακού υλικού αλλά ότι με κανένα τρόπο δεν πρέπει να συναγωνίζονται στον τομέα αυτό, όταν ο συναγωνισμός αυτός μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ακεραιότητα και την ασφάλεια του αρχειακού υλικού. Ο κώδικας θα πρέπει να διακηρύττει ότι οι αρχειακοί συνεργάζονται, ώστε να εξασφαλίσουν ότι το αρχειακό υλικό θα διατηρηθεί στην καταλληλότερη κάθε φορά αρχειακή μονάδα, στην μονάδα εκείνη που θα είναι σε θέση να εξασφαλίσει σωστές διαδικασίες επεξεργασίας και χρησιμοποίησης του υλικού.

II. Σχέσεις αρχειακών - κατόχων-δωρητών

Οι αρχειακοί που διαπραγματεύονται τη μεταφορά αρχειακού υλικού θα πρέπει να λαμβάνουν τις αποφάσεις τους αφού εξετάσουν προσεκτικά μιά σειρά από προϋποθέσεις όπως:

α) Εάν ο υπεύθυνος ή δωρητής που παραχωρεί το υλικό έχει τέτοια αρμοδιότητα παραχώρησης, δωρεάς ή πώλησης.

β) Εάν ο φορέας μπορεί να ανταποκριθεί στους οικονομικούς όρους που θέτει ο κάτοχος.

γ) Εάν εξασφαλίζονται τα δικαιώματα copy right.

δ) Εάν υπάρχουν οι προϋποθέσεις γρήγορης και σωστής επεξεργασίας του αρχειακού υλικού.

ε) Εάν ο κάτοχος θέτει όρους για την πρόσβαση στο υλικό, και εάν οι όροι αυτοί συμβαδίζουν με την πολιτική του αρχειακού φορέα.

Ο αρχειακός πρέπει να γνωρίζει τα προβλήματα που μπορεί να θέτει η κατοχή ενός αρχείου και δεν πρέπει να δέχεται δωρεές χωρίς να είναι σίγουρος ότι το υλικό αυτό ανήκει πράγματι στο δωρητή ή παραχωρητή.

Πρέπει επίσης να αποθαρρύνει την αποκλειστική χρήση του υλικού για λόγους έκδοσης και δημοσίευσής του. Όταν δεν γίνεται να αποφευχθεί ολοκληρωτικά κάτι τέτοιο, τότε πρέπει να περιορίζει όσο το δυνατό περισσότερο το δικαίωμα αυτό.

Τέλος, ο αρχειακός πρέπει να αποθαρρύνει αδικαιολόγητους περιορισμούς στη πρόσβαση και χρήση του υλικού, αλλά μπορεί να δεχθεί ή να συστήσει ορισμένους περιορισμούς που εξασφαλίζουν την ιδιωτική ζωή. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας, ότι ο δωρητής δεν γνωρίζει αναγκαστικά τους επαγγελματικούς κανόνες που διέπουν την εργασία του αρχειακού. Κατά συνέπεια ο αρχειακός είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει το μελλοντικό δωρητή πάνω σε ζητήματα που αφορούν την αρχειακή διαδικασία. Ο αρχειακός σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρεί πιστά όλες τις συμφωνίες που έγιναν κατά τη συμφωνία παράδοσης και παραλαβής του αρχειακού υλικού.

2. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με την διαδικασία αξιολόγησης επιλογής και εκκαθάρισης του αρχειακού υλικού.

Η αξιολόγηση, επιλογή και εκκαθάριση του αρχειακού υλικού είναι μια από τις ουσιαστικότερες αλλά και δυσκολότερες εργασίες του αρχειακού. Για να αξιολογηθεί σωστά το αρχειακό υλικό και να αποφευχθούν ανεπανόρθωτες καταστροφές είναι απαραίτητο ο αρχειακός να μπορεί να διαμορφώσει αντικειμενική άποψη για το υλικό που επεξεργάζεται. Για τον λόγο αυτό πρέπει να έχει φροντίσει να αποκτήσει βαθιά γνώση της λειτουργίας, των απαιτήσεών του και της πολιτικής του φορέα του.

Κατά τον M.M. Klep², οποιαδήποτε σοβαρή ανάπτυξη κανόνων δεοντολογίας στον τομέα της αξιολόγησης και επιλογής του αρχειακού υλικού προϋποθέτει την ύπαρξη ενός και μόνο γενικού κανόνα αξιολόγησης και επιλογής. Κατά την άποψή του δυστυχώς δεν υπάρχει ένας κανόνας με διάφορα κριτήρια αξιολόγησης αλλά δύο αντικρουόμενοι κανόνες αξιολόγησης και επιλογής.

Ο πρώτος κανόνας αξιολόγησης λαμβάνει υπόψη του τα αρχεία σαν λειτουργικά εργαλεία στα χέρια ενός πλήθους κυβερνητικών οργάνων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων που τα παράγουν. Στην περίπτωση αυτή ο αρχειακός εξετάζει τα αρχεία αυτά αποκλειστικά από τη σκοπιά της σημασίας που έχουν, τόσο για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του φορέα ή της επιχείρησης που τα παρήγαγε όσο και για την ενδεχόμενη αποδεικτική τους σημασία.

Ο δεύτερος κανόνας αξιολόγησης εξετάζει τα αρχεία κυρίως σαν υλικό που εκφράζει την κοινωνική ζωή και αποτυπώνει νοοτροπίες και γεγονότα, και αντιμετωπίζει τα αρχεία σαν μια πολύ σημαντική πηγή γνώσεων και σκέψεων για την κοινωνία. Κατά την άποψη πάντα του ίδιου, τα αρχεία διαθέτουν πέρα από την αποδεικτική και πληροφοριακή αξία τους, όπως τη καθόρισε ο Schellenberg, και μια πολιτιστική αξία³.

Ο Klep διαπιστώνει ότι η κατάσταση μέσα στην οποία καλούνται να εργασθούν οι αρχειακοί δεν είναι πολύ υγιής, αφού, στην περίπτωση που οι πιέσεις της διοίκησης εντείνονται είναι αναγκασμένοι να προχωρούν σε κάποιες επιλογές στις οποίες δεν συμφωνούν αναγκαστικά. Πολλοί αρχειακοί, που εργάζονται σε μεγάλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, βρίσκονται ήδη στη δυσάρεστη και καταπιεστική θέση να αναγκάζονται να καταστρέφουν αρχεία για διοικητικούς και τυπικούς λόγους, που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα έκαναν ποτέ σαν προστάτες της

² M.M. Klep, "About Ethics of Appraisal of Archival Records", International Council on Archives. Janus, 1992.2., σελ.68-69.

³ M.M. Klep, ο.π., σελ. 63.

πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Έτσι δημιουργείται μια επικίνδυνη και νοσηρή κατάσταση σύγκρουσης καθηκόντων που η αρχειακή κοινότητα θα πρέπει να συνειδητοποιήσει και να αντιδράσει.

Δυστυχώς, υπάρχει πάντα και η περίπτωση εκείνη στην οποία ο αρχειακός ανάκτορος να καθορίσει την πολιτιστική αξία του αρχειακού υλικού που έχει μπροστά του, υποκύπτει εύκολα και συντάσσεται με τη λογική του φορέα και περιορίζεται στην εφαρμογή νομικών διοικητικών και οικονομικών κριτηρίων. Στην περίπτωση αυτή καταλήγουμε στη διάσωση μόνο εκείνων των αρχείων που έχουν σημασία για τη γραφειοκρατία.

Θα πρέπει λοιπόν να επισημανθεί ότι η σωστή διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής εξαρτάται από τρεις κυρίως παράγοντες:

- Πρώτον από την ανάπτυξη υψηλού αισθήματος ευθύνης. Η ευθύνη για την αξιολόγηση και επιλογή γίνεται όλο και μεγαλύτερη όσο αυξάνει ο όγκος του αρχειακού υλικού και συνακόλουθα η ανάγκη για ευρύτερες εκκαθαρίσεις λόγω αδιαχώρητου. Κατά τον Kler, συνεχώς απομακρυνόμαστε από την αξιολόγηση της πολιτιστικής αξίας του αρχειακού υλικού και περιοριζόμαστε στην ικανοποίηση των στόχων της επιχείρησης. Είμαστε δυστυχώς αναγκασμένοι να παραδεχτούμε ότι εκεί όπου συγκρούονται οι αρμοδιότητες υπερισχύει η γραφειοκρατική αντίληψη για την αξιολόγηση και επιλογή των αρχείων. Αυτή η τάση θα πρέπει να διορθωθεί το ταχύτερο. Εάν ο αρχειακός δεν έχει τη δύναμη να επανακτήσει τη θέση του σαν προστάτης της πολιτιστικής κληρονομιάς, τότε θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε το ενδεχόμενο να ενισχυθούν στο ζήτημα αυτό οι δικαιοδοσίες παρέμβασης άλλων πύο αρμόδιων πολιτιστικών φορέων, είτε αυτοί είναι κρατικοί είτε όχι.

- Δεύτερον, από την ανιδιοτελή στάση του αρχειακού.

- Τρίτον, από το επίπεδο ευσυνειδησίας του αρχειακού.

3. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με την ταξινόμηση και την περιγραφή του αρχειακού υλικού

Μία από τις βασικές αρχειονομικές εργασίες αφορά εκείνη της περιγραφής και της ταξινόμησης του υλικού, ώστε αυτό να μπορεί να αποδοθεί το γρηγορότερο δυνατό στους χρήστες. Πολλές φορές διαπιστώνουμε όμως ότι οι υπεύθυνοι αρχειακοί προχωρούν στην σύνταξη αναλυτικών περιγραφών και στη κατάρτιση αναλυτικών ευρετηρίων, που

απαιτούν πάρα πολύ χρόνο, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη δυνατότητα απόδοσης του υλικού στην έρευνα. Τέτοιες δυσάρεστες καταστάσεις πρέπει να αποφεύγονται πάση θυσία. Για τον λόγο αυτό ο αρχειακός πρέπει να προχωρεί το ταχύτερο δυνατό στη σύνταξη γενικών ευρετηρίων, ώστε το υλικό να μπορεί να αποδοθεί το συντομότερο δυνατό στον χρήστη. Στην περίπτωση που ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται, τότε μπορεί να αντιμετωπισθεί η περίπτωση σύνταξης αναλυτικών ευρετηρίων με προτεραιότητα φυσικά στο σημαντικό τμήμα του αρχειακού υλικού.

4. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με την πρόσβαση των ερευνητών στο αρχειακό υλικό και την ανάγκη διαφύλαξης της προσωπικής ζωής και των εμπιστευτικών ή απόρρητων πληροφοριών.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας του ο αρχειακός έρχεται σε επαφή με ευαίσθητο υλικό που περιέχει εμπιστευτικές ή απόρρητες πληροφορίες. Σύμφωνα φυσικά με την πολιτική του φορέα που υπηρετεί δεν πρέπει να αποκαλύπτει τις πληροφορίες αυτές, δεν πρέπει να επιτρέπει στους ερευνητές την πρόσβαση στο υλικό αυτό, και δεν πρέπει να χρησιμοποιεί τέτοιου είδους πληροφόρηση σε δικές του ερευνητικές εργασίες. Υποχρεωμένος να υπακούει σε νόμους και κανονισμούς, πρέπει να σταθμίζει προσεκτικά την ανάγκη πρόσβασης στα αρχεία σε σχέση με την αναγκαιότητα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής.

Από την άλλη ο αρχειακός πρέπει να φροντίζει, ώστε όλοι οι ερευνητές να λαμβάνουν ισότιμα γνώση του αρχειακού υλικού και να αντιμετωπίζονται δίκαια.

Η παροχή ισότιμης πρόσβασης στα αρχεία φαίνεται σαν μία βασικά απλή διαδικασία. Στην πραγματικότητα όμως, κατά την E. Danielson,⁴ τα πράγματα δεν είναι καθόλου έτσι και αυτό φαίνεται εύκολα μόλις κάποιος προσπαθήσει να αντιμετωπίσει συγκεκριμένες περιπτώσεις. Οι αρχειακοί που υιοθετούν την αρχή αυτή στη θεωρία, πολύ συχνά αδυνατούν να την εφαρμόσουν με συνέπεια στην πράξη, για μία σειρά ποικίλων νομικών ηθικών και πραγματικών λόγων. Είναι αλήθεια ότι οι ανάγκες των δωρητών και συλλεκτών δεν συμπίπτουν πάντα με εκείνες των ερευνητών.

⁴ Elena S. Danielson, "The Ethics of Access", Chicago, SAA, 1989, σελ.61

Πολλές διαπραγματεύσεις για την τήρηση αυτών των λεπτών ισορροπιών είναι γνωστές στους αρχειακούς:

1) Διαπραγματεύσεις με κατόχους αρχείων που δεν θέλουν να χάσουν τον έλεγχο των εγγράφων τους

2) Διαπραγματεύσεις για τον περιορισμό υπερβολικά μεγάλων χρονικών ορίων για την πρόσβαση στο υλικό και των όρων άνισης πρόσβασης

3) Διαπραγματεύσεις με ερευνητές που χρησιμοποιούν οποιοδήποτε μέσο, θεμιτό και αθέμιτο, για να αποκτήσουν πρόσβαση σε σημαντικά έγγραφα.

4) Διαπραγματεύσεις με ερευνητές που συναγωνίζονται και μάχονται για πνευματικά δικαιώματα.

Οι αρχειακοί συχνά βρίσκονται ανάμεσα στα διασταυρούμενα πυρά. Μπορεί να κατέχουν, θελήμενα ή αθέλητα, έγγραφα που καταστρέφουν τη φήμη ενός επαγγέλματος, ενός θεσμού, μιάς πολιτικής καριέρας. Τα έγγραφα διατηρούνται, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Στην περίπτωση ευαίσθητου αρχειακού υλικού, το ερώτημα είναι ποιός έχει δικαίωμα να δει τι; Σύμφωνα με τους Gary M. Peterson και Trudy Huskamp Peterson το ζήτημα της πρόσβασης "είναι το μεγαλύτερο νομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι αρχειακοί"⁵.

Διάφορες αντικρουόμενες τάσεις είναι υπεύθυνες για την αύξηση των προβλημάτων. Η μία οφείλεται απλά στην εξάπλωση και πολλαπλασιασμό των πληροφοριών. Η αύξηση του όγκου των εγγράφων που παράγονται καθημερινά έχει σαν αποτέλεσμα να γίνεται όλο και δυσκολότερη, πολυπλοκότερη και πιο χρονοβόρα, η διαδικασία ανεύρεσης συγκεκριμένων εγγράφων. Από την άλλη πλευρά, αυξάνονται σταθερά και οι απαιτήσεις του κοινού και των μέσων μαζικής επικοινωνίας για δυνατότητες εύκολης και ταχύτατης πρόσβασης.

Στην εποχή μας, υπάρχει μια ισχυρή απαίτηση για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη διάθεση πληροφοριών στο κοινό. Αυτή η απαίτηση έρχεται σε σύγκρουση με καθιερωμένες αρχειακές διαδικασίες που διατυπώθηκαν για να ικανοποιηθούν οι ευαισθησίες των δωρητών αλλά και για να προστατευθεί η ιδιωτική ζωή.

⁵ Gary M. Peterson, Trudy Huskamp Peterson, "Archives and Manuscripts: Law". Chicago, SAA, 1985.

Το δικαίωμα αυτό στην πληροφόρηση ή η ελευθερία πληροφόρησης είναι σχετικά καινούργιες έννοιες. Ταιριάζει στις σημερινές δημοκρατικές κοινωνίες και με την ελευθερία του τύπου. Γεωγραφικά και πολιτισμικά το δικαίωμα αυτό είναι πιά δυνατό στην Βόρεια Αμερική και σε μικρότερο βαθμό στη Δυτική Ευρώπη, αλλά συνεχώς επεκτείνεται. Η Ε. Danielson επισημαίνει στο άρθρο της, ότι στη διαμάχη αυτή συμφερόντων μεταξύ της άποψης των ερευνητών στο δικαίωμα στην πληροφόρηση και ενημέρωση και στην άποψη των κατόχων για δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής, η υποστήριξη της άποψης για την ελευθερία στην διακίνηση των πληροφοριών τοποθετεί ανοικτά τους αρχαιακούς με την πλευρά των ερευνητών.

Οι επισημάνσεις των νομικών, όσον αφορά ζητήματα προστασίας της ιδιωτικής ζωής, οδηγούν πολλές φορές τους αρχαιακούς στην επιλεκτική απομόνωση ευαίσθητων τεκμηρίων, τα οποία δεν αποδίδουν στην έρευνα. Μια τέτοια επιλεκτική πολιτική δημιουργεί δικαιολογημένα στον χρήστη την αίσθηση ότι κοροϊδεύεται και αυτό είναι άσχημο.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι, κατ'αρχήν το κοινό είναι συνήθως υπέρ της αρχής των ανοικτών αρχείων και υπέρ της αρχής της ισότητας στην πρόσβαση. Από την άλλη πλευρά, το ιδανικό αυτό είναι πιά πολύπλοκο από ότι νομίζει το κοινό. Τέλος ο αρχαιακός παίζει ένα ρόλο κλειδί σαν ενδιάμεσος στην περίπτωση αυτή. Από την προσεκτική αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων θα κατορθώσει ίσως να αποφύγει μια ύστατη μοιραία κατάληξη: την οριστική καταστροφή ενοχλητικών αλλά ιστορικά σημαντικών τεκμηρίων.

Πολλές φορές κάποιος οδηγείται στην απόφαση διατήρησης ορισμένων ενοχλητικών τεκμηρίων, με τη σκέψη ότι αυτά κάποτε, με την πάροδο του χρόνου και την μελέτη τους, θα αντιμετωπισθούν από τελείως διαφορετική σκοπιά και οπτική γωνία, όταν ο χρόνος θα επιτρέπει άλλου είδους κρίσεις και τα γεγονότα θα έχουν τοποθετηθεί σε άλλη διάσταση από τη σημερινή.

Στην περίπτωση, λοιπόν, που δεν θα θεσμοθετηθούν κανόνες που να εγγυώνται την ιδιωτική ζωή και την ασφάλεια των επιχειρήσεων και οργανισμών, θα πρέπει να αναμένουμε από την πλευρά τους αμυντικές αντιδράσεις.

Φυσικά το πρόβλημα που δημιουργεί τις μεγαλύτερες δυσκολίες και κακή διαφήμιση είναι η ανισότητα και η επιλεκτική αντιμετώπιση του ερευνητή σε ότι αφορά την πρόσβαση του στα αρχεία.

Ετσι αναπτύσσονται προβλήματα σε τρία διαφορετικά επίπεδα:

α) Προβλήματα που έχουν σχέση με την απαίτηση του χρήστη για πρόσβαση σε ευαίσθητο υλικό, το οποίο είναι κλειστό για το κοινό.

β) Προβλήματα που έχουν σχέση με το άνοιγμα στην έρευνα ευαίσθητου αρχειακού υλικού.

γ) Προβλήματα που έχουν σχέση με την ισότιμη πρόσβαση των ερευνητών σε ανοικτό αρχειακό υλικό.

Η λύση στα ζητήματα αυτά δίνεται με την προσεκτική τήρηση της ισότητας στη πρόσβαση και την εφαρμογή μιάς πολιτικής ανοικτών αρχείων.

Από την άλλη πλευρά, οποιοδήποτε τμήμα του αρχειακού υλικού είναι κλειστό θα πρέπει απαραίτητα να είναι κλειστό για όλους ανεξαιρέτως τους χρήστες, με συγκεκριμένη και σαφή ημερομηνία ανοίγματος.

Αλλο ένα ζήτημα που προκύπτει έχει σχέση με αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε πνευματικά δικαιώματα.

Για την ανάπτυξη του προβληματισμού της η E. Danielson αναφέρει τέσσερα χαρακτηριστικά παραδείγματα που αξίζει να παρατεθούν⁶.

Στο πρώτο παράδειγμα έχουμε δύο ερευνητές που ασχολούνται με το ίδιο θέμα. Ο ένας είναι μεταπτυχιακός φοιτητής που γράφει μια εργασία που πρέπει να παραδώσει στο τέλος του εξαμήνου και ο άλλος είναι μια γνωστή προσωπικότητα που γράφει ένα βιβλίο σχετικό με το θέμα. Εμφανίζονται στο ίδιο αρχείο και έχουν πρόσβαση στο ίδιο υλικό. Το ερώτημα είναι: Πρέπει και οι δύο να τύχουν της ίδιας αντιμετώπισης και φροντίδας από το προσωπικό του αρχείου και, εάν ναι, συμβαίνει αυτό στην πραγματικότητα; Πρέπει ή όχι ορισμένες κατηγορίες ερευνητών να δέχονται ιδιαίτερη φροντίδα και αντιμετώπιση;

Το δεύτερο παράδειγμα αναφέρεται στη χρέωση του κόστους των φωτοαντιγράφων: Δύο χρήστες εμφανίζονται στο αρχείο και ζητούν ένα μεγάλο αριθμό φωτοαντιγράφων. Στη μια περίπτωση πρόκειται για μια κρατική βιβλιοθήκη με πενιχρά οικονομικά μέσα και στην άλλη ένας μεγάλος εκδοτικός οίκος. Πρέπει να πληρώσουν το ίδιο ποσό ή πρέπει να γίνει έκπτωση στην περίπτωση της βιβλιοθήκης; Πρέπει μη κερδοσκοπικά ιδρύματα και κερδοσκοπικές εταιρείες να χρεώνονται με το ίδιο ποσό; Η απλή εφαρμογή της αρχής της ισότητας στην πρόσβαση οδηγεί στο να χρεωθούν και οι δύο με το ίδιο ποσό.

⁶ Elena S. Danielson, ο.π., σελ. 60-61

Το τρίτο παράδειγμα αναφέρεται σε δύο χρήστες που απευθύνονται στο αρχείο, ζητώντας την άδεια να δημοσιεύσουν ένα σημαντικό χειρόγραφο που βρίσκεται στην κατοχή του αρχείου. Οι εκτιμήσεις της υπηρεσίας για το ποιός είναι σε θέση να προχωρήσει στην αρτιότερη έκδοση μπορούν να οδηγήσουν στην επιλογή του ενός σε βάρος του άλλου;

Το τέταρτο παράδειγμα αφορά έναν ερευνητή που ανακαλύπτει στο αρχειακό υλικό ένα σημαντικό έγγραφο και κατορθώνει έπειτα από αρκετή έρευνα να ανακαλύψει τον συγγραφέα του εγγράφου. Ο ερευνητής θεωρεί ότι είναι καθήκον του να πληροφορήσει τους αρχειακούς για τη σημαντική του ανακάλυψη καθώς και για την πρόθεση του να το δημοσιεύσει. Την ίδια χρονική στιγμή εμφανίζεται ένας δημοσιογράφος που απευθύνεται στο αρχείο και ζητάει να μάθει αν έχει στην κατοχή του έγγραφα του συγκεκριμένου συγγραφέα. Ο αρχειακός έχει ή δεν έχει την υποχρέωση να πληροφορήσει το δημοσιογράφο για την ύπαρξη του συγκεκριμένου εγγράφου;

Τέλος, ως αναφέρουμε ότι στην περίπτωση που κάποιο τμήμα του αρχειακού υλικού έχει προσωρινά δεσμευθεί για κάποιο ειδικό ερευνητικό πρόγραμμα, αυτό πρέπει να κοινοποιείται σε όλους τους ερευνητές.

Ο αρχειακός δεν αποκαλύπτει την ταυτότητα και το ακριβές αντικείμενο της μελέτης των ερευνητών, παρά μόνο εφ' όσον έχει εξασφαλίσει τη σύμφωνη γνώμη και των δύο πλευρών. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να φροντίσει να τους φέρει σε επαφή. Στην περίπτωση που η έρευνα αφορά δικαστικές υποθέσεις, ο αρχειακός δεν επεμβαίνει καθόλου ανάμεσα στους ενδιαφερόμενους.

5. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με τις έρευνες που διεξάγουν οι ίδιοι οι αρχειακοί.

Σοβαρά προβλήματα και συγκρούσεις συμφερόντων μπορούν να ανακύψουν στην περίπτωση που οι ίδιοι οι αρχειακοί αναλαμβάνουν στα πλαίσια του φορέα τους και ερευνητικά προγράμματα. Σε αυτήν την περίπτωση συχνά παρατηρούμε ότι ο αρχειακός έχει την τάση να είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικός να διαθέσει αρχειακό υλικό σε άλλους ερευνητές για κατηγορίες υλικού που ο ίδιος χρησιμοποιεί.

Σε κάθε περίπτωση, και πριν αναλάβει την έρευνα, ο αρχειακός πρέπει να έχει συνεννοηθεί με τους υπεύθυνους του φορέα για το δικαίωμα έρευνας και ενδεχόμενης δημοσίευσης. Θα πρέπει να υπάρξει ρητή

αναφορά αν η εργασία αυτή θα αμοιφθεί. Δεν είναι λίγες οι φορές που τέτοια ζητήματα προέκυψαν και απασχόλησαν την αρχειακή και ερευνητική κοινότητα της χώρας μας και δεν χρειάζεται η αναφορά συγκεκριμένων παραδειγμάτων για να πειστούμε για τη χρησιμότητα αντιμετώπισής τους με υιοθέτηση συγκεκριμένων κανόνων.

Το γεγονός ότι οι αρχειακοί διεξάγουν έρευνες στα πλαίσια των ιδρυμάτων τους πρέπει να είναι γνωστό στους χρήστες του αρχείου, και οι αρχειακοί δεν πρέπει με κανένα τρόπο να κρατούν υλικό για αποκλειστική δική τους χρήση.

Επειδή η έρευνα εξοικειώνει τον αρχειακό με το αρχειακό υλικό που έχει στην κατοχή του, τέτοιες έρευνες διευκολύνουν την εργασία του αρχειακού ενώ του επιτρέπουν να παρέχει πιά αποτελεσματική βοήθεια στους υπόλοιπους ερευνητές. Ο αρχειακός που διεξάγει μια έρευνα δεν είναι υποχρεωμένος περισσότερο από τους υπόλοιπους ερευνητές να αποκαλύψει τα σχέδια του ή τα αποτελέσματά της.

Άλλο ένα λεπτό σημείο αφορά την αγορά και πώληση εγγράφων ή άλλου αρχειακού υλικού από τους ίδιους του αρχειονόμους. Σε αυτή την περίπτωση δεν θα πρέπει να συναγωνίζονται με τους φορείς στους οποίους εργάζονται, πρέπει να ενημερώνουν τους εργοδότες τους για την συλλεκτική τους δραστηριότητα και να κρατούν πλήρες αρχείο για τις αγορές και πωλήσεις αρχειακού υλικού.

6. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με διατύπωση παραπόνων για άλλους φορείς αρχείων.

Σοβαρές συγκρούσεις και παράπονα μπορεί να ανακύψουν ανάμεσα σε δύο αρχεία στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν και να γίνουν κάτοχοι του ίδιου αρχειακού υλικού, αλλά μπορεί να προκύψουν και σε άλλους τομείς της αρχειακής εργασίας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διαφοροποιήσουμε τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη χρηματοδότησης από εκείνα που οφείλονται σε αντιεπαγγελματική συμπεριφορά.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγεται η ανεύθυνη κριτική για άλλους αρχειονόμους ή άλλους φορείς και τα παράπονα πρέπει να απευθύνονται είτε στα ίδια τα άτομα ή στους ίδιους τους φορείς ή στην αντίστοιχη επαγγελματική εταιρεία.

7. Κανόνες δεοντολογίας σχετικοί με την επαγγελματική αλληλεγγύη των αρχειακών.

Οι αρχειακοί πρέπει να μοιράζονται τις γνώσεις τους και τις εμπειρίες τους με άλλους αρχειακούς μέσα από τις επαγγελματικές τους εταιρείες. Οι αρχειακοί μπορούν να επιλέξουν να ανήκουν ή να μην ανήκουν στην επαγγελματική τους εταιρεία, αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι καλά πληροφορημένοι σχετικά με τις αλλαγές που παρατηρούνται στις αρχειακές λειτουργίες και πρέπει οπωσδήποτε να έχουν κάποιες επαφές με τους συναδέλφους τους. Μόνο μέσα από τέτοιου είδους δραστηριότητες θα αναπτυχθεί το επάγγελμα του αρχειακού.

Ν. Παντελάκης

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Society of American Archivists, "Code of Ethics for Archivists", Adopted by the Council of the Society of American Archivists, Chicago 1992*

2. *Karen Benedict, "Archival Ethics" in James Gregory Bradsher, "Managing Archives and Archival Institutions", Chicago 1989.*

3. *Elena S. Danielson, "The Ethics of Access", American Archivist vol.52, Winter 1989.*

4. *David E. Horn, "The development of Ethics in Archival Practice", American Archivist vol..52, Winter 1989.*

5. *Alexandre Nicol, "Ethics of Appraisal", International Council on Archives, Janus 1992.2.*

6. *Paul M.M. Klep, "About Ethics of Appraisal of Archival Records", Janus 1992.2.*

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΕΙΩΝ:
ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΑΡΧΕΙΩΝ

(Οι κανόνες που παρουσιάζονται σήμερα εγκρίθηκαν από την Ειδική Επιτροπή Περιγραφικών Προτύπων, στο Hocht-Grenzhausen της Γερμανίας τον Οκτώβριο του 1990. Πρόεδρος της Επιτροπής ήταν ο Chr. J. Kitching (Ηνωμένο Βασίλειο), Διευθυντής Προγράμματος ο H.L.P. Stibbe (Καναδάς) και μέλη οι: Ch. Brunel (Γαλλία), M. Cook (Ηνωμένο Βασίλειο), J. Dahlin (Σουηδία), W. Duff (Καναδάς), A. Franqueira (Πορτογαλία), P. Gonzales (Ισπανία), Sh. G. Thibodeau (Η.Π.Α.), H. Zon Yahaya (Μαλαισία). Στην Επιτροπή συμμετείχαν ακόμη οι: Charles Kecskemeti (Διευθυντής του Δ.Σ.Α.), Wolf Buchmann (αντιπρόσωπος της Γραμματείας Δ.Σ.Α.) και Axel Plathe (αντιπρόσωπος της UNESCO/PGI).

0. Λεξιλόγιο όρων που σχετίζονται με τους κανόνες περιγραφής αρχείων.

0.1. Το λεξιλόγιο που ακολουθεί με τους όρους και τους ορισμούς τους αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των κανόνων περιγραφής αρχείων. Εξυπακούεται ότι οι ορισμοί έχουν διατυπωθεί ειδικά για τους σκοπούς αυτού του κειμένου.

✱ **Access point - Σημείο Πρόσβασης:** Αναφέρεται στο όνομα ή στον όρο με τον οποίο μπορεί να αναζητηθεί και να ταυτισθεί το περιγραφόμενο υλικό.

✱ **Arrangement - Ταξινόμηση:** Αναφέρεται στις διανοητικές εργασίες που περιέχονται στη διαδικασία αναγνώρισης και οργάνωσης των αρχείων, οι οποίες βασίζονται στην αρχή της προέλευσης και απεικονίζουν τη διοικητική διάρθρωση και/ή τη λειτουργία της υπηρεσίας παραγωγού του αρχειακού υλικού.

✿ **Authority data - Καθιερωμένη βάση λημμάτων:**

Αναφέρεται στις τυποποιημένες μορφές ονομάτων (προσώπων, επιχειρήσεων ή οργανισμών, γεωγραφικών) που χρησιμοποιούνται σαν λήμματα (*Σημεία πρόσβασης*), μαζί με άλλες σχετικές πληροφορίες που συνδέονται με τα παραπάνω ονόματα, όπως είναι η προέλευση του ονόματος, σημειώσεις σχετικές με τη χρήση της τυποποιημένης μορφής που κωδικοποιούνται σαν να είναι μια λέξη ευρετηρίου ή ένα *σημείο πρόσβασης* κλπ.

✿ **Corporate body - Συλλογικό Σώμα:**

Ενας οργανισμός, μια επιχείρηση ή μια ένωση προσώπων που ταυτίζεται με ένα συγκεκριμένο όνομα και που ενεργεί, ή μπορεί να ενεργεί, ως μια αυτοκαθοριζόμενη οντότητα. Αυτός ο όρος ανταποκρίνεται στην ευρωπαϊκή νομική έννοια του νομικού προσώπου ή στην αμερικανική νομική έννοια του πλασματικού προσώπου. Τυπικά παραδείγματα των συλλογικών σωμάτων αποτελούν οι σύλλογοι, τα ιδρύματα, οι εμπορικές επωνυμίες, οι εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι κυβερνήσεις, οι κυβερνητικές υπηρεσίες, η εκκλησία κλπ.

✿ **Description - Περιγραφή:**

Αναφέρεται στη διαδικασία της καταγραφής πληροφοριών σχετικών με την προέλευση, τη φύση και το περιεχόμενο των τεκμηρίων ή των συστατικών τους μερών και στα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας. Στη διαδικασία απεικόνισης του πρωτότυπου αρχειακού υλικού, ώστε να είναι δυνατή η διαχείριση και ανάκτησή του.

✿ **Fonds - Αρχείο:**

Αναφέρεται στο σύνολο των τεκμηρίων, ανεξάρτητα από τη μορφή και το μέσο που τα παρήγαγε, τεκμήρια που δημιουργήθηκαν και/ή συσσωρεύθηκαν οργανικά και χρησιμοποιήθηκαν από ένα συγκεκριμένο άτομο, οικογένεια ή συλλογικό σώμα και σχετίζονται με ατομική ή συλλογική δραστηριότητα.

✿ **Levels of description - Επίπεδα περιγραφής:**

Αναφέρεται στην αρχειακή περιγραφή, η οποία μπορεί να γίνει σε διάφορα επίπεδα (βαθμίδες), που αντιπροσωπεύουν τις εσωτερικές διαιρέσεις ενός Αρχείου, όπως αυτές καθιερώθηκαν κατά τη διάρκεια της ταξινόμησης. Για τους σκοπούς αυτού του κειμένου τα επίπεδα περιγραφής ισχύουν όπως απεικονίζονται στο συνημμένο υπόδειγμα (βλ. παράρτημα).

✿ **Provenance - Προέλευση:**

Αναφέρεται στην υπηρεσία ή στο άτομο που παρήγαγε το αρχείο, δηλαδή στο συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, στην οικογένεια, στο νομικό πρόσωπο ή συλλογικό σώμα που

δημιούργησε ή συσσωρεύσε και χρησιμοποίησε τα τεκμήρια στα πλαίσια της ατομικής ή συλλογικής του δραστηριότητας.

✱ **Unit of description - Μονάδα Περιγραφής:** Η αρχειακή ενότητα για την οποία δημιουργείται μια περιγραφική απεικόνιση.

✱ **Respect des fonds - Σεβασμός-Αδιάσπαστο του Αρχείου:** Αναφέρεται στον κανόνα που απαιτεί, τα τεκμήρια που δημιουργήθηκαν και συσσωρεύθηκαν από κάποιο φυσικό πρόσωπο, οικογένεια ή νομικό πρόσωπο εξαιτίας των λειτουργιών ή της δραστηριότητάς του, να τηρούνται μαζί και να μην αναμειγνύονται ή συνδιάζονται με τα τεκμήρια άλλου ατόμου ή συλλογικού σώματος

1. Αντίληψη και σκοπός.

1.1. Το κείμενο αυτό σκοπεύει να εξασφαλίσει θεμελιώδεις αρχές για την ανάπτυξη κατάλληλων κανόνων αρχειακής περιγραφής σε διεθνή κλίμακα. Διατυπώνεται ως μια σειρά συγκροτημένων και αριθμημένων παραγράφων, που έχουν να κάνουν με ζητήματα που αναφέρονται αυστηρά στην αρχειακή περιγραφή.

1.2. Σκοπός της αρχειακής περιγραφής είναι να καταστήσει προσιτό στους χρήστες το περιεχόμενο των αρχειοστασιών με τη δημιουργία σωστών και κατάλληλων απεικονίσεων του τηρούμενου αρχειακού υλικού (στο εξής αυτές θα αναφέρονται σαν "περιγραφές"), και με την οργάνωση των περιγραφών αυτών σύμφωνα με προκαθορισμένα υποδείγματα.

1.3. Σκοπός των κανόνων περιγραφής αρχείων είναι να:

α) εξασφαλίσουν τη δημιουργία σταθερών, κατάλληλων και αυτοεπεξηγηματικών περιγραφών

β) διευκολύνουν την ανάκτηση και ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν το αρχειακό υλικό.

γ) επιτρέπουν τη συμμετοχή-πρόσβαση στην καθιερωμένη βάση λημμάτων.

δ) καθιστούν δυνατή την ενσωμάτωση των περιγραφών που προέρχονται από διάφορα αρχειοστάσια σ'ένα ενοποιημένο σύστημα πληροφόρησης.

1.4. Για να είναι έγκυροι οι κανόνες περιγραφής αρχείων πρέπει να βασίζονται σε στέρεες και γενικά αποδεκτές θεωρητικές αρχές. Πράγματι, η άμεση ανάγκη μιάς θεωρητικής θεμελίωσης είναι η πραγματική αιτία που

συντάχθηκε το κείμενο αυτό πριν δημιουργηθούν πρότυπα περιγραφής.

1.5. Το παρόν κείμενο κανόνων περιγραφής αρχείων βασίζεται στις παγκοσμίως και γενικώς αποδεκτές αρχές, όπως είναι η *αρχή της προέλευσης* του αρχειακού υλικού. (*σεβασμός-αδιάσπαστο του Αρχείου*).

1.6. Κάποιες πρακτικές αρχές, οι οποίες προέρχονται από τη λογική συνεπαγωγή αντίστοιχων θεωρητικών, πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη στο στάδιο της περιγραφής των αρχείων. Για παράδειγμα ο κανόνας που καθορίζει ότι η αρχειακή περιγραφή προχωρεί από το γενικό στο ειδικό, αποτελεί πρακτική συνέπεια της *αρχής του σεβασμού-αδιάσπαστου του Αρχείου*. Οι αρχές αυτές πρέπει να αρθρωθούν σε ένα ενιαίο σύνολο, εάν πράγματι θέλουμε να οικοδομήσουμε ένα σύστημα αρχειακής περιγραφής και μια δομή που θα ισχύει γενικά, χωρίς να εξαρτάται από τα ευρητήρια ή τα ειδικά συστήματα κάποιου συγκεκριμένου αρχειοστασίου, και αυτό είτε αφορά χειροκίνητο είτε αυτοματοποιημένο περιβάλλον.

1.7. Βασικά πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα αρχειακά τεκμήρια απαιτούνται φυσικά σε κάθε στάδιο διαχείρισής τους (φύλαξης, συντήρησης, ταξινόμησης¹ κ.ο.κ.) Αυτό το κείμενο κανόνων περιγραφής αρχείων όμως αφορά την επίσημη ή οριστική διαδικασία περιγραφής, η οποία λαμβάνει χώρα αφού τα τεκμήρια έχουν ταξινομηθεί και οι αρχειακές μονάδες ή ενότητες που πρόκειται να περιγραφούν έχουν προσδιορισθεί. Τούτο το γεγονός δεν συνεπάγεται ότι οι κανόνες αυτοί δεν μπορούν να ισχύσουν και για πληροφορίες που συλλέγονται στα άλλα στάδια της διαχείρισης των αρχείων. Αντιθέτως προσδοκούμε ότι τέτοιοι κανόνες θα αναπτυχθούν και ότι οι κανόνες που προκύπτουν, βασισμένοι στο κείμενο διατύπωσης κανόνων περιγραφής αρχείων, θα αποτελέσουν συστατικό μέρος ενός μείζονος πλέγματος κανόνων που θίγουν την πληροφόρηση για τα αρχεία.

2. Μονάδες Περιγραφής

2.1. Η θεμελιώδης μονάδα περιγραφής είναι ένα οργανωμένο σώμα αρχείων, το οποίο για τους σκοπούς αυτού του κειμένου θα αποκαλείται "*Αρχείο*".

¹ Σημειωτέον ότι η ταξινόμηση μπορεί να αποτελεί μια διαδικασία περισσότερο διανοητική από ότι φυσική. Τα ηλεκτρονικά αρχεία για παράδειγμα μπορεί να μη χρειασθούν να υποστούν μια φυσική διαδικασία ταξινόμησης.

2.2. Για να καθορίσουμε ποιό αρχειακό υλικό συγκροτεί μια αρχειακή μονάδα βασιζόμαστε στην *αρχή της προέλευσης*.

2.3. Άλλες επιμέρους αρχειακές μονάδες περιγραφής, είναι τα συστατικά μέρη των αρχειακών μονάδων, συστατικά μέρη που καθιερώθηκαν κατά τη διάρκεια της ταξινόμησης του υλικού και απεικονίζουν αυτή την ταξινόμηση. Οι περιγραφές που δημιουργήθηκαν για τη μονάδα πρέπει να απεικονίζουν ολόκληρο το αρχειακό υλικό, ανεξάρτητα από το υπόστρωμα επί του οποίου αυτό αποτυπώνεται.

3. Οργάνωση και δομή της περιγραφής.

3.1. Αν και στην πράξη η πληροφόρηση που αφορά την περιγραφή ολόκληρου του αρχειακού υλικού αποκτάται και συλλέγεται από την ανάλυση των τμημάτων του, η περιγραφή ενεργείται, σχεδιάζεται και διατυπώνεται από το γενικό προς το ειδικό. Μια περιγραφή δημιουργείται για να εξυπηρετήσει το Αρχείο ως σύνολο, πριν περιγραφεί οποιοδήποτε άλλο τμήμα του.

3.2. *Ένα Αρχείο*² μπορεί να περιγράφεται ως σύνολο με μια μοναδική περιγραφή, ή να απεικονίζεται συνολικά ή τμηματικά σε διάφορα επίπεδα περιγραφής. Τα Αρχεία αποτελούν το γενικότερο και ανώτερο επίπεδο περιγραφής. Τα τμήματα των Αρχείων συγκροτούν κατώτερα και επακόλουθα επίπεδα, των οποίων η περιγραφή αποκτά νόημα μόνον όταν εξετασθεί σε συσχετισμό με την περιγραφή ολόκληρων των Αρχείων. Αυτά τα τμήματα μαζί συγκροτούν μια ιεραρχικά συνδεδεμένη σειρά περιγραφών, (σχέση μέρους προς όλον) το σύνολο της οποίας είναι η απεικόνιση της θεμελιώδους μονάδας περιγραφής, "*του Αρχείου*" όπως διευκρινίζεται στο υπόδειγμα (βλ. Παράρτημα).

4. Στοιχεία Περιγραφικών Πληροφοριών

4.1. Κάθε περιγραφή, ανεξάρτητα από το επίπεδο που αναφερόμαστε, αποτελείται από μια σειρά διατεταγμένων στοιχείων, όπως το όνομα που έχει δοθεί στη μονάδα χάριν της οποίας δημιουργείται η απεικόνιση, μία δήλωση σχετική με το όνομα (-ατα) του φυσικού προσώπου (-πων), οικογένειας (-νειών) ή συλλογικού σώματος (-μάτων), το οποίο (α) είναι

² Σαν πρώτο βήμα, κάθε χώρα θα πρέπει να αναπτύξει κατευθυντήριες οδηγίες, που θα καθορίζουν το επίπεδο Αρχείου η οποία θα βασίζεται στην αρχειακή υποδομή της χώρας και θα είναι σύμφωνη με τους διεθνείς κανόνες.

υπεύθυνο (-να) για τη δημιουργία της περιγραφόμενης μονάδας, και μία υλική περιγραφή.³

4.2. Για τους σκοπούς της περιγραφής *ενα Αρχείο* μπορεί να έχει μόνο μία *προέλευση*, ενώ τα τμήματα του μπορεί να έχουν πολλούς παραγωγούς. Για να αποδοθεί αυτή η περίπτωση κατάλληλα είναι αναγκαίο να συμπεριληφθεί πληροφόρηση σχετική με την προέλευση και αυτών των δημιουργών στη βάση δεδομένων.

5. Ανάκτηση περιγραφικών πληροφοριών.

5.1. Η ανάκτηση περιγραφικών πληροφοριών πραγματοποιείται με τη δημιουργία *σημείων πρόσβασης*.

5.2. Πρέπει να εξασφαλίζεται η ανάκτηση της *προέλευσης*

5.3. Τα *Σημεία πρόσβασης* μπορεί επίσης να ισχύουν και για άλλα στοιχεία της περιγραφής.

**Επιμέλεια-απόδοση απο τα αγγλικά
Ζ. Συνοδινός**

³ Η Ειδική Επιτροπή Περιγραφικών Προτύπων του Δ.Σ.Α θα καθορίσει τα βασικά στοιχεία που χρειάζονται για την περιγραφή των αρχειακών υλικών σε μια προσεχή ανακοίνωση. Στα εγχειρίδια που μελετήθηκαν από την Επιτροπή συμπεριλήφθηκαν τα :Stev. Hensen: "Archives, Personal Papers, and Manuscripts; A Cataloging Manual for Archival Repositories, Historical Societies, and Manuscripts Libraries". 2η εκδ. (Chicago, SAA 1989).- M. Cook and Mary Procter: "Manual of Archival Description". (G. Britan, 1989).- Bureau of Canadian Archivists, Planning Committee on Descriptive Standards: "Rules for Archival Description". (Canada, Bureau of Canadian Archivists, 1990)

ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

CONFERENCE INTERNATIONALE DE LA TABLE RONDE DES ARCHIVES (C.I.T.R.A.)

Α. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.

Το C.I.T.R.A. (Conference Internationale de la Table Ronde des Archives) θα συμπληρώσει 40 χρόνια, το 1994.¹ Οργανώθηκε πρώτη φορά το 1954 στο Παρίσι και πρόκειται ουσιαστικά για τη σημαντικότερη επιτροπή του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων, η οποία συγκαλείται τακτικά κάθε χρόνο, σε διαφορετική κάθε φορά χώρα.

Οι συνεδριάσεις, στις οποίες κάθε κράτος συμμετέχει με δύο αντιπροσώπους, τον διευθυντή των Κρατικών Αρχείων και τον πρόεδρο της αντίστοιχης Αρχειακής Εταιρείας, έχουν το χαρακτήρα συνεδρίου αλλά και συναντήσεων εργασίας συγχρόνως.

Τα θέματα που απασχολούν τη σύνοδο κάθε C.I.T.R.A. διακρίνονται για την επικαιρότητα και το διεθνή χαρακτήρα τους. Πρόκειται ουσιαστικά για προβλήματα που είναι δυνατόν ν'απασχολούν από μικρές περιφερειακές αρχειακές μονάδες έως αυτές ακόμη τις κεντρικές υπηρεσίες των αρχείων που είναι υπεύθυνες για τη χάραξη εθνικής στρατηγικής.

¹ C.I.T.R.A 1954-1991

Paris	1954	Bucarest	1969	Kuala Lumpur	1982
Namur	1955	Jerusalem	1970	Bratislava	1983
Zagreb	1957	Bonn	1971	Austin	1985
Wiesbaden	1958	Luxemburg	1973	Helsinki	1986
Lisboa	1959	Ottawa	1974	Gordone Riviera	1987
Varsovie	1961	Kiev	1975	Madrid	1989
Madrid	1962	Cagliari	1977	Dresden	1990
Budapest	1963	Nairobi	1978	Haarlem	1991
London	1965	Gosier	1979		
Copenhagen	1967	Oslo	1981		

Σε κάθε περίπτωση τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει κάθε σύνοδος του C.I.T.R.A. αποτελούν τον κύριο άξονα δράσης του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων αλλά και της διεθνούς αρχειακής κοινότητας.

Το Γραφείο του C.I.T.R.A. είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα λειτουργίας του C.I.T.R.A.: σχεδιασμός, θεματολογία, οργάνωση, λειτουργία, εξεύρεση πόρων για την έκδοση των πρακτικών αλλά και την επίλυση κάθε προβλήματος που ανακύπτει σχετικά με το C.I.T.R.A.. Απαρτίζεται δε από τον πρόεδρο, τον γραμματέα και 5 συμβούλους, όλοι εκλεγμένα μέλη. Ας σημειωθεί εδώ ότι πρώτη φορά εκλέγεται Έλληνας αρχειακός σε επιτροπή του ΔΣΑ.² Στις συνεδριάσεις του Γραφείου του C.I.T.R.A. συμμετέχουν πάντα και ο διοικητικός διευθυντής του ΔΣΑ καθώς και ο ταμίας του ίδιου οργανισμού

B. ΔΙΑΦΘΩΣΗ ΤΟΥ C.I.T.R.A.

*Συναντήσεις εργασίας διάρκειας 3 ημερών.

*Δύο επίσημοι εκπρόσωποι από κάθε χώρα. Στη συνάντηση του C.I.T.R.A. μπορεί επίσης να λάβει μέρος ένας σημαντικός αριθμός παρατηρητών ύστερα από έγγραφη άδεια του C.I.T.R.A.. Εκ μέρους της διοργανώτριας χώρας μπορεί να συμμετέχουν ακόμη οι συντάκτες της βασικής εισήγησης αλλά και παρατηρητές.

*Λαμβάνουν μέρος 100-150 άτομα από ισάριθμες περίπου χώρες.

*Επίσημες γλώσσες: αυτές του Δ.Σ.Α., αγγλικά και γαλλικά.

*Οι σύνεδροι κατανέμονται σε τριακονταμελείς αγγλόφωνες και γαλλόφωνες ομάδες εργασίας για την επιμέρους επεξεργασία της βασικής εισήγησης.

*Βασικός άξονας των συζητήσεων είναι μία εισήγηση που συντάσσεται κατά κύριο λόγο από τους αρχειακούς της χώρας που φιλοξενεί το C.I.T.R.A.. Για να διασφαλιστεί ο διεθνής χαρακτήρας της συνάντησης, το Γραφείο του C.I.T.R.A. φροντίζει ώστε στην ομάδα εργασίας να φτάσουν εισηγήσεις από διαφορετικές αρχειονομικές σχολές και παραδόσεις απ'όλο τον κόσμο.

² Η υπογράφουσα είναι εκλεγμένο μέλος-σύμβουλος-του Γραφείου του C.I.T.R.A για τη χρονική περίοδο 1992-1996.

*Το Γραφείο του C.I.T.R.A. γνωστοποιεί στη χώρα που θέλει να αναλάβει μία τέτοια διοργάνωση, την προβληματική των θεμάτων για μία τριετία.

*Η χώρα είναι ελεύθερη να αποδεχθεί, να απορρίψει ή να αντιπροτείνει θέματα που θα την ενδιέφεραν κατά προτεραιότητα.

*Η διάρκεια του C.I.T.R.A., μαζί με τις παράλληλες συναντήσεις των διαφόρων επιτροπών του Δ.Σ.Α είναι 9 μέρες (διανυκτερεύσεις).

*Συνήθως μετά τη λήξη του C.I.T.R.A., και λόγω της παρουσίας σε αυτό αρχειακών οι οποίοι αντιπροσωπεύουν διαφορετικά ρεύματα και απόψεις στην αρχειονομία, είθισται η διοργανώτρια χώρα του C.I.T.R.A. να παρατείνει την παραμονή αυτών των ανθρώπων κατά 2-3 μέρες και να οργανώνει ένα μικρότερης διάρκειας συνέδριο για τους αρχειακούς της.

Γ. C.I.T.R.A. 1993-1995.

Γ.1. Γενικό θέμα.

Το Θέμα του 12ου Διεθνούς Συνεδρίου Αρχείων (Μόντρεαλ 1992) ήταν: *"Το επάγγελμα του αρχειονόμου στην εποχή της πληροφορικής"*.

Στην επεξήγηση του θέματος οι οργανωτές του Συνεδρίου ανέφεραν: "Οι αρχειονόμοι καλούνται να παίξουν ένα πιο σημαντικό ρόλο μέσα στο σύστημα που η κοινωνία έχει υιοθετήσει, ούτως ώστε να ανταποκριθούν στον διαρκώς αυξανόμενο όγκο των πληροφοριών που είναι απαραίτητες τόσο στα κυβερνητικά όργανα όσο και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις". Το γεγονός ότι διευρύνεται ο ρόλος των αρχειονόμων και των αρχείων, καθιστά απαραίτητη την αλλαγή του δικτύου των σχέσεων, εντός του οποίου λειτουργεί ο αρχειακός θεσμός.

Η εξέταση του χαρακτήρα αυτών των σχέσεων και των ουσιαστικών αλλαγών που υφίσταται αποτελεί τη βάση του γενικού θέματος για το C.I.T.R.A. του 1993-1995, μεταφέροντας ταυτόχρονα και τα ερωτήματα που απασχόλησαν το Παγκόσμιο Συνέδριο, το 1992.

Ως κυρίαρχη θεματική ενότητα προτείνεται: *"Η αλληλεξάρτηση των αρχείων"*.

Το θέμα αυτό θα συζητηθεί σε τρεις ετήσιες συνεδριάσεις, εξετάζοντας η κάθε μία ένα μέρος των συγκεκριμένων σχέσεων.

Το θέμα για το 1993 είναι: "*Archival Authorities in the Governmental Environment*".

Το θέμα του 1994 είναι: "*Archival Interdependencies in the International Information Age*".

Το θέμα του 1995 είναι: "*War, Archives and the Comity of Nations*".

Γ.2 Θέμα 1994

Για το 1994 το θέμα που προτείνεται είναι: "*Αρχειακές αλληλεξαρτήσεις στην εποχή της πληροφορικής*". (Διοργανώτρια χώρα: Ελλάδα)

Το C.I.T.R.A. θα εξετάσει δύο ζητήματα:

α) Διασπασμένα αρχεία

β) Αρχειακά και τεχνολογικά μέσα για την επίλυση των προβλημάτων των διασπασμένων αρχείων.

Τα Εθνικά Αρχεία είναι διασπασμένα και διασκορπισμένα για πολλούς λόγους: είτε γιατί έχουν εκπατρισθεί στη διάρκεια πολέμων, είτε γιατί έχουν εγκαταλειφθεί μετά το πέρας αποικιακών καθεστώτων, είτε ακόμη γιατί στεγάζονται σε μία πρώην πρωτεύουσα μίας πρώην ομοσπονδίας κρατών.

Κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, καθώς και άλλες που δεν αναφέρονται στο σύντομο αυτό σημείωμα, θα εξεταστούν ξεχωριστά στην προσπάθεια να διερευνηθεί όχι μόνο η διάσταση του προβλήματος των διασπασμένων αρχείων αλλά και πιθανές λύσεις τους.

Στη συνέχεια, το C.I.T.R.A. θα μελετήσει τη φυσιογνωμία των διεθνών νόμων, συμφωνιών και συνθηκών που βρίσκονται σε ισχύ και που αφορούν στον επαναπατρισμό των αρχείων. Ένα μέρος της συζήτησης θα αφιερωθεί στην εξέταση μιας μελέτης που έγινε το 1977 από τον Charles Kecskemeti για τα αρχειακά δικαιώματα, ενώ ένα άλλο, στο κατά πόσο η διεθνής αρχειακή κοινότητα θα έπρεπε να υιοθετήσει έναν κανονισμό που να αναφέρεται στην επίλυση των υποθέσεων που αφορούν στα διασπασμένα αλλά και τα αρχεία κοινής κληρονομιάς.

Μία τρίτη διάσταση που θα απασχολήσει το C.I.T.R.A. θα είναι η εξέταση των επιπτώσεων που έχουν η διάσπαση και ο διασκορπισμός των αρχείων στην παγκόσμια έρευνα. Θα μπορούσε δε να προσκληθεί ένας

διεθνής οργανισμός, όπως το Παγκόσμιο Συμβούλιο των Ιστορικών, να παρουσιάσει σχετική ανακοίνωση. Θα καταβληθεί προσπάθεια να επεκταθεί η συζήτηση απο ζητήματα ιδιοκτησίας και κληρονομιάς σε θεωρητικές δυσκολίες που είναι αναπόσπαστες με τα διασπασμένα αρχεία.

Στην τελευταία συνεδρίαση του C.I.T.R.A. θα συζητηθούν εναλλακτικές στρατηγικές στη διαχείριση αρχείων κοινής κληρονομιάς. Εδώ προτιθέμεθα να μελετήσουμε τις επιτυχίες αλλά και τις αδυναμίες των προγραμμάτων μικροφίλμ που υποστηρίζονται απο την C.A.D αλλά και άλλες αντίστοιχες επιτροπές του Δ.Σ.Α ή της ΟΥΝΕΣΚΟ αλλά ακόμη και απο εμπορικές εταιρείες, σαν μέσο δυνατότητας για τη διπλή πρόσβαση στα αρχεία κοινής κληρονομιάς. Στο σημείο αυτό θα συζητηθεί επίσης η δυνατότητα των δικτύων πληροφορικής, χρησιμοποιώντας αρχειακές περιγραφές που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, ούτως ώστε να παρασχεθούν πληροφορίες στους χρήστες αναφορικά με τα αρχεία.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να επισημάνω την τεράστια σημασία που έχει μια τέτοιου είδους διοργάνωση για τα αρχειακά πράγματα στην Ελλάδα. Η Ελλάδα, παρατηρητής από μακριά έως σήμερα της διεθνούς αρχειακής σκηνης γίνεται πλέον, με την εκλογή ενός αντιπροσώπου της στο Γραφείο του C.I.T.R.A. και την ανάληψη μιάς τέτοιας διοργάνωσης, ουσιαστική και υπολογίσιμη δύναμη στη διεθνή αρχειακή σκακιέρα.

Λίτσα Μπαφούνη

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
(σχετικά με τη διοργάνωση του C.I.T.R.A. 1994).

Το Υπουργείο Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων ανακοινώνει την ανάληψη απο την Ελλάδα της διοργάνωσης της 3ης Διεθνούς Στρογγυλής Τραπέζης του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων, για τον Οκτώβριο του 1994.

Στη Διεθνή Στρογγυλή Τράπεζα, συμμετέχουν εκπρόσωποι των αρχαιικών ιδρυμάτων και επαγγελματικών αρχαιικών οργανώσεων (εκπρόσωποι από περίπου 150 χώρες).

Σκοπός της συνάντησης είναι η διαμόρφωση πολιτικής για ένα κάθε φορά συγκεκριμένο αρχαιικό θέμα.

Κύρια θέματα των συζητήσεων του Συνεδρίου για το 1994 θα είναι:

1. Η τύχη εθνικών αρχείων που έχουν διασπασθεί και διασκορπισθεί, είτε κατά τη διάρκεια των πολέμων, είτε επειδή έχουν εγκαταλειφθεί από τώως αποικιακές δυνάμεις.

2. Αρχαιικά και τεχνολογικά μέσα για την επίλυση των προβλημάτων των διασπασμένων αρχείων.

Το Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη.

Η σημασία του Συνεδρίου, τόσο εξαιτίας της θεματολογίας του που αγγίζει άμεσα εθνικά προβλήματα, όσο και της διεθνούς πολιτικής σημασίας του, θεωρείται μεγάλη και αποφασιστική για το διεθνές κύρος της χώρας.

Επίσης, παράλληλα με τις κύριες εργασίες του Συνεδρίου θα πραγματοποιηθεί και Συνέδριο των Ελλήνων Αρχαιικών (Γενικά Αρχεία του Κράτους και Ελληνική Αρχαιική Εταιρεία) με σκοπό την αξιοποίηση των εθνικών εμπειριών και της εθνικής αρχαιικής πολιτικής.

Για την προετοιμασία του Διεθνούς Συνεδρίου θα πραγματοποιηθεί προσυνέδριο τον Οκτώβριο του 1993, σε πόλη της Μακεδονίας.

Οι παραπάνω συναντήσεις, εντάσσονται στην προσπάθεια αναβάθμισης του ρόλου των Εθνικών Αρχείων και της εθνικής πολιτικής πληροφόρησης.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΣΤΗΝ "ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ"

Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου ιδρύθηκε πρόσφατα στην ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ..

Σκοπός της νέας υπηρεσίας είναι η διαφύλαξη, συντήρηση, ταξινόμηση, μελέτη, επεξεργασία και προβολή του πολύτιμου αρχαιικού υλικού της υπεραιώνόβιου ιστορίας της.

Σκοπός της, επίσης, είναι και η διαφύλαξη σύγχρονου υλικού που θα αποτελέσει το αρχαιακό υλικό του μέλλοντος.

Η γνώση του παρελθόντος και η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, πιστεύει η Εταιρία, ότι αποτελούν βασικά εφόδια των ατόμων και των ομάδων για τη σωστή αντιμετώπιση των προκλήσεων όχι μόνο του παρόντος αλλά και του μέλλοντος.

Το Ιστορικό Αρχείο στεγάζεται στα κεντρικά γραφεία της Εταιρίας, (Καρ. Σερβίας 8), στον 4ο όροφο. Την ευθύνη του έχει η Αργυρώ Χανιωτάκη-Σμυρλάκη.

Αργυρώ Χανιωτάκη

STAGE TECHNIQUE INTERNATIONAL: Παρίσι 1993.

Το έτος 1951 γίνεται στο Παρίσι το πρώτο Stage Technique International d'Archives στο οποίο συμμετείχαν 14 τελειόφοιτοι της Ecole de Chartres καθώς και έξι ξένοι αρχειονόμοι ανάμεσα στους οποίους ένας Έλληνας. Η επιτυχία που είχε το πρώτο αυτό Stage οδήγησε τη διεύθυνση των γαλλικών αρχείων να διοργανώνει στο εξής κάθε χρόνο στα γαλλικά αρχεία έναν κύκλο σπουδών διάρκειας τριών μηνών με σαράντα περίπου συμμετέχοντες. Ο στόχος του Stage είναι η τεχνική εκπαίδευση των μαθητών της Ecole des Chartes που προορίζονται για αρχειονόμοι και προτείνει στους ξένους αρχειονόμους μια σύνθεση της γαλλικής αρχειονομίας που στηρίζεται σε διεθνείς συγκρίσεις. Σαράντα δύο χρόνια μετά την ίδρυσή του το Stage είναι αναγνωρισμένο διεθνώς και έχουν συμμετάσχει σε αυτό μέχρι σήμερα πάνω από 1.200 αρχειονόμοι από 92 διαφορετικές χώρες.

Φέτος, το Stage άρχισε στις 13 Απριλίου και θα διαρκέσει μέχρι τις 14 Ιουνίου. Συμμέχουν σε αυτό 12 μαθητές της Ecole Nationale des Patrimoines καθώς και 45 αρχειονόμοι από 24 χώρες. Από την Ελλάδα συμμετέχουν δύο αρχειονόμοι, η Αλίκη Νικηφόρου, διευθύντρια των αρχείων της Κέρκυρας, και η υπογράφουσα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διαλέξεις σε καθημερινή βάση, οι οποίες γίνονται από Γάλλους αρχειονόμους, ή διευθυντές κρατικών αρχείων άλλων χωρών και χωρίζονται σε πέντε ενότητες: 1) γενική παρουσίαση 2) νομικό και θεσμικό πλαίσιο 3) συλλογές αρχείων και επεξεργασία των τεκμηρίων 4) νέες τεχνολογίες συντήρησης, 5) τα αρχεία και το κοινό τους.

Εκτός, όμως, από το πρόγραμμα των διαλέξεων, γίνονται επισκέψεις σε αρχεία υπουργείων παιδείας, εξωτερικών, υγείας, δημοσίων επιχειρήσεων, EDF, στο Fontainebleau, Centre des Archives Contemporaines, στο κέντρο αρχείων του κόσμου της εργασίας στο Roubaix, καθώς επίσης και ένα τριήμερο εκπαιδευτικό ταξίδι στα γαλλικά επαρχιακά αρχεία. Υπάρχει επίσης μία εβδομάδα τακτικών εργασιών, που είναι αφιερωμένη στις προσωπικές εργασίες των αρχειονόμων.

Ιωάννα Λεβεντοπούλου

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ, ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ

ΤΟ Α΄ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΡΤ¹

Ανεκπλήρωτες προσδοκίες, αισιόδοξες αναμονές.

Η Ελληνική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση, είναι ο μεγαλύτερος δημόσιος φορέας παραγωγής, μετάδοσης και διακίνησης της πληροφόρησης².

Διαθέτει το πλουσιότερο αρχείο οπτικοακουστικού και φωτογραφικού υλικού³, μέσω του οποίου παραδίδεται το χθες, αποτυπώνεται το σήμερα και διαγράφεται το αύριο.

¹ Το συνέδριο οργάνωσε, το Αρχείο-Μουσείο και οι Δημόσιες σχέσεις της ΕΡΤ, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού. Εγινε στο χώρο του Πολεμικού Μουσείου, στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 1992

² Εξίσου ενδιαφέρον θα ήταν να μαθαίναμε τι γίνεται στους δημοτικούς και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, ως προς το είδος του υλικού που διαθέτουν, τον τρόπο παραγωγής, αποθήκευσης και συντήρησής του, και τις δυνατότητες αξιοποίησής του.

³ Ενώ παράλληλα διαθέτει το σχετικό έντυπο υλικό, το οποίο αφορά στις δικές της εκδόσεις, ραδιοπρογράμματα και τηλεπρογράμματα -τα ενημερωτικά δηλαδή περιοδικά- από το περιεχόμενο των οποίων θα μπορούσαν ίσως να καλυφθούν ενότιες παλαιότερων ραδιοφωνικών εκπομπών που "χάθηκαν", δεδομένου ότι η λειτουργία του ραδιοφώνου προηγήθηκε της τηλεόρασης και εξακολούθει να λειτουργεί παράλληλα προς αυτήν.

Το υλικό των εκπομπών, τόσο του ραδιοφώνου, όσο και της τηλεόρασης με το εύρος των θεμάτων που αυτές καλύπτουν, αποτελεί μια ακόμη πλούσια πηγή για τους ερευνητές/τριες της νεότερης ελληνικής κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας. Μία πηγή όμως, της οποίας αγνοούμε το ακριβές περιεχόμενο, την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το υλικό που τη συγκροτεί, και τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να έχουμε πρόσβαση σε αυτό, γεγονός το οποίο αποκλείει τη χρήση του.

Η πρόσκληση με την οποία η ΕΡΤ κοινοποίησε, στις 19 Οκτωβρίου 1992, τους λόγους και τους στόχους του Α' της Συνεδρίου, ανέφερε όσα ήδη γνωρίζαμε, ότι δηλαδή "...διαθέτει ένα πλουσιότατο αρχείο ραδιοφωνικό, τηλεοπτικό, φωτογραφικό, που περιέχει σημαντικότερα ηχητικά και οπτικά ντοκουμέντα, τα οποία συντηρούν την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική μας ιστορία".

Ο τίτλος του Συνεδρίου ήταν *"Η συμβολή των οπτικοακουστικών αρχείων στη διαμόρφωση ιστορικής μνήμης"*. Η συντονιστική επιτροπή, στην προσπάθεια της να προσεγγίσει αυτό το ζήτημα, διαμόρφωσε τις θεματικές ενότητες αυτού του πρώτου Συνεδρίου της ΕΡΤ, σύμφωνα με τα ακόλουθα ερωτήματα:

α) τη δημιουργία αρχειακού υλικού και τη σύσταση οπτικοακουστικών αρχείων.

β) τη συντήρηση του αρχειακού υλικού, και την αποκατάστασή του.

γ) τη χρήση και αξιοποίηση του αρχειακού υλικού.

δ) ιδεολογική και επικοινωνιακή χρήση του αρχειακού υλικού.

Στη βάση αυτή συγκροτήθηκαν οι θεματικές ενότητες του Συνεδρίου.

Οι ενότητες αυτές όμως εκτείνονταν σ'ένα δυσανάλογο μεγάλο φάσμα θεωρητικών αλλά και πρακτικών ζητημάτων, τα οποία δεν ήταν δυνατό να συζητηθούν στα πλαίσια του. Το πρώτο αυτό Συνέδριο, θα έπρεπε να περιορισθεί στην ανίχνευση ενός ή δύο ερωτημάτων, προκειμένου να ξεκινήσει μια συστηματική αποτύπωση, κι ένας ουσιαστικός διάλογος γύρω από αυτά τα θέματα. Ένας διάλογος ο οποίος θα οδηγούσε σε προτάσεις εποικοδομητικές, οι οποίες θα στηρίζονταν σε συμφωνίες και παραδοχές όλων εκείνων οι οποίοι ασχολούνται και τους απασχολούν τα συγκεκριμένα ζητήματα.

Ο θεματικός αυτός περιορισμός και προσδιορισμός θα έδινε τη δυνατότητα για μια πρώτη συστηματική προσέγγιση του θέματος των οπτικοακουστικών αρχείων στην Ελλάδα⁴. Συμβολή στα τεράστια προβλήματα, ορισμένα από τα οποία, χωρίς ιδιαίτερη αξιολογική ιεράρχηση είναι:

1. Η απουσία χαρτογράφησης των αρχείων στην Ελλάδα, τα οποία διαθέτουν οπτικοακουστικό υλικό. Δεν γνωρίζουμε, ποιοί ιδιωτικοί ή δημόσιοι φορείς, ή ποιά άτομα διαθέτουν οπτικοακουστικό υλικό, ποιές θεματικές ενότητες καλύπτουν τα αρχεία τους, και σε τί ποσότητες υπολογίζεται ο όγκος του υλικού τους⁵.

2. Που στεγάζεται, πώς αρχειοθετήθηκε, πώς συντηρείται και σε ποιά κατάσταση βρίσκεται αυτό το οπτικοακουστικό, φωτογραφικό, και το συναφές προς αυτό έντυπο υλικό;

3. Ποιά άτομα, για ποιούς λόγους, με ποιούς στόχους, πότε και πώς παρήγαγαν αυτό το υλικό;

4. Ποιός, ήταν και είναι, ο ρόλος και η στάση του Κράτους;

5. Ποιό νομικό καθεστώς διέπει τη λειτουργία των οπτικο-ακουστικών αρχείων και ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ των κατόχων-παραγωγών, των ατόμων που καταθέτουν τις αφηγήσεις-μαρτυρίες τους, και των χρηστών αυτού του υλικού;

6. Ενώ τέλος, εκκρεμεί η μεταξύ μας συνεννόηση σχετικά με το περιεχόμενο κάποιων όρων που αφορούν στο συγκεκριμένο υλικό και η

⁴ Προς την κατεύθυνση του εντοπισμού, και μιάς πρώτης προσέγγισης αναλόγων προβλημάτων κινείται ο τόμος *Rassegna degli archivi di stato. Le fonti orali*. A cura di Paola Carucci e Giovanni Contini, τομ. XLVIII, τευχ.1-2, Ρώμη 1988. Στον συλλογικό αυτό τόμο καταθέτουν, τις εμπειρίες, τις επεξεργασίες και τις προτάσεις τους, ερευνητές και ερευνήτριες που ασχολούνται με διάφορους τομείς της προφορικής ιστορίας. Προέρχονται από διάφορες χώρες της Ευρώπης, την Αμερική και τον Καναδά, γεγονός το οποίο προσδίδει μεγαλύτερο ενδιαφέρον στο έργο αυτό

⁵ Στην Ιταλία, για παράδειγμα, επιχειρήθηκε πρόσφατα μια πρώτη χαρτογράφηση του οπτικοακουστικού υλικού προφορικής ιστορίας, με χρήση ειδικού ερωτηματολογίου, το οποίο στάλθηκε προς όλους τους πιθανούς κατόχους σχετικού υλικού. Ο ενημερωτικός τόμος, στον οποίο θα δημοσιευθούν οι κατάλογοι των συλλογών που εντοπίστηκαν με αυτόν τον τρόπο, βρίσκεται αυτή τη στιγμή στο τυπογραφείο. Ανάλογη πρωτοβουλία θα μπορούσε να αναλάβει και η ΕΡΤ για την Ελλάδα

διατύπωση ενός κοινά αποδεκτού κώδικα ταξινόμησής του, ώστε να είναι χρηστικό και προσιτό στην έρευνα.

Τα ερωτήματα που τέθηκαν απαιτούν απαντήσεις και λύσεις, οι οποίες προϋποθέτουν ότι θα αρχίσει η συζήτησή τους συστηματικά σε ευρύτερη κλίμακα. Στο βαθμό που η διαδικασία αυτή δεν έχει ακόμα ξεκινήσει, απαντήσεις, στο ερώτημα που θέτει το Συνέδριο στον τίτλο του, θεμελιωμένες στο ελληνικό παράδειγμα, δεν μπορεί να υπάρξουν.

Το Συνέδριο αυτό δεν κατάφερε όπως ήταν φυσικό, να υπερβεί τις πραγματικές δυσκολίες που αναφέρθηκαν, και να ανταποκριθεί με επιτυχία στα συγκεκριμένα αιτήματα. Ακόμη και αυτή η κατηγοριοποίηση των θεματικών ενοτήτων, οι οποίες διατυπώθηκαν στην προκήρυξή του, αλλοιώθηκε, όπως φάνηκε στην τελική μορφή του προγράμματος. Η απόκλιση της θεματολογίας του Συνεδρίου, από τη διακήρυξη στο τελικό πρόγραμμα, έμοιαζε να καθορίζεται από τις προσφορές και τις διαθεσιμότητες των ομιλητών και των ομιλητριών που δήλωσαν συμμετοχή σε αυτό, και όχι από τις αρχικές προθέσεις των διοργανωτών του. Για τους λόγους αυτούς δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στις προσδοκίες όλων όσοι περίμεναν, στη διάρκεια αυτού του Α΄ Συνεδρίου της ΕΡΤ, να πληροφορηθούν τα σχετικά με τον όγκο του οπτικοακουστικού υλικού που διαθέτει, τις θεματικές του ενότητες, τους χώρους και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτό βρίσκεται, και εάν αυτό είναι προσιτό στην έρευνα.

Τα ερωτήματα αυτά δεν απαντήθηκαν. Ομως, το εγχείρημα αυτό, αποκάλυψε την ευαισθησία και τη βούληση κάποιων ανθρώπων, οι οποίοι τόλησαν να ανοίξουν επιτέλους αυτό το θέμα⁶. Είναι μία σημαντική αρχή και η κριτική μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει επικοδομητικά, γιατί δεν έχει ως στόχο την υποβάθμιση του εγχειρήματος. Αντίθετα, θέλει να συμβάλει στον εμπλουτισμό του προβληματισμού που θα καθορίσει τη συνέχεια αυτής της προσπάθειας που ξεκίνησε.

Κάποιες προτάσεις που αφορούν σε θέματα μελλοντικών συναντήσεων-συζητήσεων είναι:

1.α. Συστηματική περιγραφή του οπτικοακουστικού υλικού που περιλαμβάνει το Αρχείο της ΕΡΤ. (Δηλαδή: χρονική διάρκεια που καλύπτει

⁶ Εννοώ τη Γεωργία του Αρβούλου-Πουσελάνη της ΕΡΤ, κ. Άλλο Δουλιτσόου, τον συντονιστή του Άνεφλου κ. Κωνσταντό Χάμη, κ. όλου του άλλου που εργάστηκαν για την οργάνωση αυτού του Συνεδρίου.

το υλικό, θεματικές ενότητες, κατάλογοι αν υπάρχουν, τρόποι με τους οποίους συγκροτήθηκαν, δυνατότητες χρήσης απο ερευνητές/τριες).

β. Εισηγήσεις δημιουργών ιδιωτικών οπτικοακουστικών αρχείων, σχετικά με τον όγκο του υλικού που διαθέτουν, τις θεματικές ενότητες, καταλόγους, ταξινόμηση, δυνατότητες χρήσης.

2 Προβλήματα και τρόποι συντήρησης του υλικού, τρόποι καταχώρησης, καταγραφής και ταξινόμησής του, προκειμένου να είναι χρηστικό.

3 Εισηγήσεις παραγωγών οπτικοακουστικού υλικού με αναφορά στους στόχους τους, στους τρόπους με τους οποίους συγκρότησαν το πρόγραμμα ή τα προγράμματά τους, και στο πώς αυτό ή αυτά αξιοποιήθηκαν. Σε ποιά κατάσταση βρίσκεται σήμερα το υλικό και αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

4 α. Προτάσεις σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο.

β. Προτάσεις για τον τρόπο κατηγοριοποίησης, κωδικοποίησης και ταξινόμησης του οπτικοακουστικού υλικού.

γ. προτάσεις για το νομικό καθεστώς που θα ρυθμίζει τη δυνατότητα χρήσης του υλικού.

Η αρχή, με όλες τις αδυναμίες της έγινε. Η πρωτοβουλία δεν κρίθηκε, η επιτυχία της θα εξαρτηθεί από το επόμενο βήμα.

Αλέκα Μπουτζουβή-Μπανιά

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Α.Ε

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

➔ **Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΑΚΟΥ**

➔ **ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ**

ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΑΚΟΙ: ΕΝΑΣ ΙΣΤΟΣ

(Κέρκυρα 11-13 Οκτωβρίου 1991)

3ο ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Οργανώνεται από την "European Association for Banking History e.V.", σε συνεργασία με τις τράπεζες Banque de Luxemburg και Deutsche Bank Luxemburg S.A., στις 17-18 Ιουνίου 1993 στην έδρα του δουκάτου. Γενικό θέμα του συμποσίου είναι: "Priorities in Bank Archives" (Προτεραιότητες στα τραπεζικά αρχεία). Συμμετέχουν επίσημα 60 έως 80 ιστορικοί και αρχειονόμοι από διάφορες δυτικοευρωπαϊκές τράπεζες.

Η πρώτη ημέρα -Πέμπτη 18 Ιουνίου- περιλαμβάνει δύο συνεδρίες με κεντρικούς άξονες τα κλειδιά τεκμηρίωσης και τα ευρετήρια. Την Παρασκευή 18 του μηνός, στις επόμενες δύο συνεδρίες, θα αναπτυχθούν τα θέματα "Χρήστες των αρχείων" και "Επείγων σχεδιασμός-προγραμματισμός". Τέλος, θα επακολουθήσει συζήτηση στρογγυλής τράπεζας μεταξύ ιστορικών και αρχειακών με τίτλο: "Τι προσδοκούν οι τράπεζες από τα αρχεία τους; Ισοσταθμίζοντας τις ανάγκες της επιχείρησης με τις ανάγκες του αρχειακού επαγγέλματος". Γλώσσες του συμποσίου είναι η αγγλική και η γαλλική.

Στις εργασίες του συμποσίου έχει κληθεί να συμμετάσχει και το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Z. Συνοδινός

ΠΡΩΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (Παρίσι, Δεκέμβριος 1992)

Στις πρώτες μέρες του περασμένου Δεκεμβρίου τριακόσιοι περίπου σύνεδροι από 30 χώρες βρέθηκαν μαζεμένοι στο μνημειακό κτήριο της Mutualite, που βρίσκεται στην καρδιά του Παρισιού σε απόσταση περιπάτου από τη Σορβόννη. Η ύπαρξη του κτηρίου και η ιστορία του μαρτυρεί για τις ρίζες του θεσμού αυτού στη γαλλική κοινωνία. Χώρος ιδανικός για τη συνάντηση που σκοπό είχε να συγκεντρώσει ευρωπαίους, (και όχι μόνο), ιστορικούς ή και στελέχη του σπουδαίου αυτού κοινωνικού θεσμού και γενικότερα της κοινωνικής ασφάλισης. Γέννημα του κοινωνικού κινήματος του 19ου αιώνα τα ταμεία υγείας ανήκουν σε ένα

τρίπτυχο κοινωνικών θεσμών μαζί με το συνδικαλισμό και τους συνεταιρισμούς. Σημειώνω πως πριν μερικά χρόνια, έχοντας παρατηρήσει την ύπαρξη του τριπτύχου, σε μικρογραφία, στα πλαίσια των "Όργανώσεων προσωπικού" της Εθνικής Τραπέζης, είχα την ευκαιρία να διευρύνω το ενδιαφέρον που παρουσίαζε η καθαρά συνδικαλιστική πλευρά των αρχείων του Σ.Υ.Ε.Τ.Ε. Έτσι ασχολήθηκα με τα αρχεία του Τ.Υ.Π.Ε.Τ. (Ταμείο Υγείας Υπαλλήλων Ε.Τ.Ε.) και αργότερα με τα αρχεία του Ταμείου Συντάξεων. Εξάλλου το τρίπτυχο των παραπάνω κοινωνικών θεσμών απετέλεσε τη βάση του προγράμματος της Επιτροπής Κοινωνικών Αρχείων. Στη συνέχεια η εμπειρία αυτή αξιοποιήθηκε στα πλαίσια του συνεδρίου. Ο θεσμός των ταμείων υγείας στη χώρα μας ξεκινάει τον 20ο αιώνα σαν συνέχεια και εξειδίκευση των ταμείων αλληλοβοηθείας. Δεν γνωρίζει όμως, όπως στην Ευρώπη, την ανάπτυξη και την ιεράρχηση σε ομοσπονδίες και συνομοσπονδίες. Η παρουσία του στον εργατικό χώρο είναι περιορισμένη και εμφανίζεται σαν προνόμιο του υπαλληλικού κόσμου όπου βρίσκονται και τα παλαιότερα και ισχυρότερα ταμεία. Και εδώ όμως μπορούμε να αντιληφθούμε το ρόλο τους στη διαμόρφωση του κράτους πρόνοιας.

Στην Ευρώπη, όπως αναφέρθηκε ήδη, το τρίπτυχο συνδικαλισμός, ταμεία υγείας και συνεταιρισμοί εξελίσσεται μαζί με το εργατικό κίνημα και αποτελεί αναμφισβήτητη προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο. Αντίθετα με το συνδικαλισμό, τα ταμεία υγείας ξεχωρίζουν αρκετά γρήγορα από το μάχιμο διεκδικητικό συνδικαλισμό και τα στελέχη μοιράζονται, παραμένοντας συχνά σε παράλληλες πορείες. Υπάρχουν όμως προσωπικότητες σημαντικές στο χώρο των ταμείων υγείας που προήλθαν, για παράδειγμα, από τα στελέχη των επιχειρήσεων υψηλής κατάρτισης που έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην οργάνωση και λειτουργία των ταμείων των εργαζομένων σε διάφορους χώρους και τομείς εργασίας, χωρίς ποτέ να έχουν σχέση με το συνδικαλισμό.

Το τοπίο, η ιεράρχηση και η επιτυχία των ταμείων υγείας στο δυτικό κόσμο είναι εξαιρετικά διαφοροποιημένα. Το γερμανικό πρότυπο μοιάζει να έχει εμπνεύσει πολλούς. Η ρώσικη παράδοση διαμορφώθηκε τελικά μέσα σε εβδομήντα χρόνια κρατικού σοσιαλισμού και επηρέασε όλες τις χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ.

Η τελευταία ημέρα του συνεδρίου, το οποίο είχε θεθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ήταν ανοιχτή σε παράγοντες της κοινωνικής Ευρώπης, όπου φαίνεται να στόχευε. Στις κρίσιμες σημερινές στιγμές της ευρωπαϊκής ενοποίησης η ιστορική διάσταση, οι παραδόσεις

της κοινωνικής εμπειρίας των ευρωπαϊκών χωρών, έχουν τη θέση τους και την πολύτιμη σημασία τους στο πλαίσιο του συνόλου της κοινωνικής οικονομίας.

Προσθέτουμε πως από τη γαλλική πλευρά παρουσιάστηκε ένα πολύ ενδιαφέρον "εθνικό πλαίσιο για την ταξινόμηση των αρχείων των ταμείων υγείας" του οποίου η επεξεργασία έχει γίνει με τη συνεργασία των Κρατικών Αρχείων της Γαλλίας.

A. Κράους

ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ (1996)

Οι προτάσεις των Ελλήνων αρχειακών και η σημασία τους.

Είναι γνωστή από το προηγούμενο τεύχος των "Αρχειακών Νέων" η σχετική έκθεση που πραγματοποιήθηκε στο Μόντρεαλ τον Σεπτέμβρη του 1992 με πρωτοβουλία της Ε.Α.Ε. και των Γ.Α.Κ. Εκείνο όμως που δεν έχει γίνει ακόμα σαφές είναι η σημασία της έκθεσης αυτής και οι προοπτικές που ανοίγει. Υπογραμμίζουμε λοιπόν πως η παρουσίαση αρχειακών τεκμηρίων για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων στο 12ο Διεθνές Συνέδριο Αρχείων έχει δημιουργήσει μια διπλή πρωτιά και έχει ανοίξει το δρόμο μιας σπουδαίας προοπτικής.

Πράγματι, είναι η πρώτη φορά που σε διεθνές επίπεδο παρουσιάζονται στον αρχειακό χώρο τεκμήρια τόσο ολυμπιακά όσο και αθλητικά. Όσο περίεργο και αν φαίνεται, ο αθλητικός και ο ολυμπιακός χώρος δεν καλύπτονται από το Δ.Σ.Α. Σε εθνικό επίπεδο υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα κράτη, ανάλογα με την παράδοση. Αυτό είναι το κενό που με είχε ωθήσει το 1988 να καταθέσω την πρόταση για την έκθεση του Μόντρεαλ στα πλαίσια του 11ου Διεθνούς Συνεδρίου Αρχείων στο Παρίσι. Από τότε, μόνο το ενδιαφέρον των ελλήνων αρχειακών της Εταιρείας και των Γενικών Αρχείων έκανε δυνατή τη πραγματοποίηση της έκθεσης με την πολύτιμη συμμετοχή των συνεργατών μας. Οι προτάσεις που είχα διατυπώσει τότε προς τη διεύθυνση του Δ.Σ.Α. για την εκθεσιακή εκδήλωση του 1992 όπως και για την προοπτική του 1996 είχαν μείνει χωρίς συνέχεια.

Είναι γεγονός ότι το Δ.Σ.Α. και το διεθνές αρχειακό κοινό εντυπωσιάστηκαν από τα περιορισμένα σε αριθμό αλλά πολύτιμα εκθέματά μας. Ανοίξε λοιπόν η αυλαία για μια διπλή δυναμική προοπτική.

Από τη μια, την προετοιμασία μιας μεγάλης αρχαιακής και ιστορικής εκδήλωσης για το 1996, όπου η χώρα μας μπορεί να προβάλει και να υποστηρίξει τις ελληνικές πρωτοβουλίες, πριν από εκείνες του βαρώνου Κουμπερτέν και στη συνέχεια μαζί του, δίνοντας την ευκαιρία σε όλες τις ολυμπιακές χώρες να προβληθούν ανάλογα, διευρύνοντας την πληροφόρηση που είναι ήδη γνωστή από την επίσημη ολυμπιακή ιστορία. Από την άλλη, να ξεκινήσει παράλληλα η διαδικασία δημιουργίας αθλητικού τομέα στο Δ.Σ.Α.

Στις κατευθύνσεις αυτές η Ε.Α.Ε. και τα Γ.Α.Κ. έχουν ήδη προχωρήσει αργά αλλά σταθερά. Η έλλειψη από την ελληνική εθνική πλευρά οποιασδήποτε θέσης για την ελληνική συμμετοχή στα εκατόχρονα των Ολυμπιακών Αγώνων, μας δίνει τη δυνατότητα και την πεποίθηση να συνεχίσουμε. Ας σκεφτούμε πόσο πλούσια αποτελέσματα μπορεί να έχει μια τέτοια διαδικασία, όταν, για παράδειγμα, θα μπορέσει να αξιοποιηθεί η εκπληκτική εκείνη έκθεση του Γ. Τσιώμη "*Αθήνα, ευρωπαϊκή υπόθεση*" που παρουσιάστηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων "*Αθήνα, πολιτιστική πρωτεύουσα*" και έκτοτε αγνοείται η τύχη της. Το 1896 και γενικότερα το θέμα των Ολυμπιάδων κληρονόμησαν στην Αθήνα το Ζάππειο, το καλλιμάρμαρο Στάδιο και όλη τη γύρω διαμόρφωση. Σήμερα οι αθλητικοί χώροι πολλαπλασιάστηκαν και λίγοι είναι εκείνοι που κοσμούν την πρωτεύουσα.

Παράλληλα ο κ. Γ. Δολιανίτης, μέλος της Ε.Α.Ε., έχει καταθέσει στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή πρόταση για εορταστικές εκδηλώσεις το 1994, με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από το Συνέδριο της Σορβόνης. Σκοπός είναι να τιμηθεί ο Δ. Βικέλας, πρώτος πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. που μέχρι σήμερα έχει εντελώς επισκιασθεί από το βαρόνο Κουμπερτέν. Είναι βέβαιο πως η επίσημη σύγχρονη ολυμπιακή ιστορία πρέπει να ανανεωθεί. Τόσο η ελληνική όσο και η γαλλική πλευρά καλούνται με τις προτάσεις μας να συνεργασθούν όπως τότε, στο ξεκίνημα των νέων Ολυμπιάδων.

Α. Κράους

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

-- **Ευτυχία Δ. Λιάτα**, *"Αρχαία Οικογένειας Δεληγιάννη. Γενικό Ευρετήριο"*, Εταιρεία των Φίλων του Λαού. Αθήνα 1992, σ.127.

Ενα πολύ ενδιαφέρον αρχειακό υλικό αποδίδεται πλέον στο ερευνητικό κοινό, καταγραμμένο και ταξινομημένο, χάρη στην πρόσφατη συστηματική εργασία της ιστορικού κας Ευτυχίας Λιάτα. Πρόκειται για τα τεκμήρια των Δεληγιανναίων, κατατεθειμένα πάνω από 50 χρόνια- και εν πολλοίς αφρόντιστα μέχρι σήμερα- στην "Εταιρεία των Φίλων του Λαού", έναν από τους αρχαιότερους πολιτιστικούς συλλόγους της χώρας με σημαντικό επιμορφωτικό έργο (ιδρύθηκε το 1865). Επιστέγασμα της προαναφερόμενης κωπιδόδου δουλειάς της κας Λιάτα απετέλεσε το "Γενικό Ευρετήριο" του υλικού, που κυκλοφόρησε στο τέλος του προηγούμενου έτους.

Οικογενειακό αρχείο "πλούσιο και σχεδόν άρτιο" χαρακτηρίζει η συντάκτρια του Ευρετηρίου, στη λιτή μα αρκετά κατατοπιστική εισαγωγή της, το συνολικό περιεχόμενο (30 χιλιάδες περίπου έγγραφα, 40 κατάστιχα, διάφορα έντυπα και φωτογραφίες), που απεικονίζει τη δράση της επιφανούς πολιτικής οικογένειας από τα Λαγκάδια Γορτυνίας. Τεκμήρια ιδιωτικά και δημόσια, κατάστιχα και βιβλία, έντυπα και παραστατικό ποικίλο υλικό, που καλύπτουν χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ενάμισυ αιώνα (1779-1939) και έχουν άξονες αναφοράς πέντε κυρίως μεγάλες προσωπικότητες της οικογένειας, οι οποίες ήταν και οι βασικοί φορείς συγκρότησης του υλικού: τους αγωνιστές της Επανάστασης Κανέλλο, Πανάγο και Νικόλαο, τον γνωστό πολιτικό του 19ου αι. Θεόδωρο και τον νομικό και πολιτικό Επαμεινώνδα. Όλα αυτά τα στοιχεία, διαφυλαγμένα από γενιά σε γενιά, δωρήθηκαν το μεσοπόλεμο απο τον Επαμεινώνδα Ν. Δεληγιάννη στην "Εταιρεία των Φίλων του Λαού", με την οποία μερικοί Δεληγιανναίοι είχαν πολύχρονους στενούς δεσμούς (υπήρξαν ιδρυτές και δραστήρια μέλη της διοίκησής της). Εκεί έμειναν αποθηκευμένα, αναξιοποιήτα, μέχρι το 1991-παρότι είχε μεσολαβήσει μια πρώτη ατελής αρχειακή επέμβαση, στη δεκαετία του '70, χωρίς ιδιαίτερα θετικό αποτέλεσμα- όταν οι υπεύθυνοι του συλλόγου, στα πλαίσια γενικότερης

αναδιοργάνωσης, ενέσκησαν στο πολύτιμο αρχείο του. Παράγοντες της Εταιρείας, με την επιστημονική καθοδήγηση του ιστορικού του ΕΙΕ/ΚΝΕ Τριαντ. Σκλαβενίτη, ξεκίνησαν τη διαλογή και στοιχειώδη επεξεργασία του υλικού, το οποίο στη συνέχεια παρέλαβε η κα Λιάτα για τελική ταξινόμηση, καταλογογράφηση και ευρετηρίαση. Το παρόν ευρετήριο αποτελεί καρπό αυτής της τελευταίας γόνιμης φάσης. Εδώ η παρουσίαση του αρχείου ανταποκρίνεται, όπως είναι φυσικό, στην υιοθετημένη σε 7 μείζονες ενότητες θεματική και χρονολογική του ταξινόμηση: τα ιστορικά τεκμήρια περιγράφονται γενικά σε επίπεδο φακέλου και υποφακέλου. Τα έντυπα του Θ. Δεληγιάννη καταγράφονται ξεχωριστά. Εκτός από την εισαγωγή, ο αναγνώστης αντλεί σημαντικές πληροφορίες από ένα ιστορικό σημείωμα για την Οικογένεια Δεληγιάννη, με πολύτιμο προσάρτημα το γενεαλογικό τους δένδρο, και από τις επιλεγμένες εικόνες.

Η απαιτητική ιστορικός ταυτίζεται εδώ με την έμπειρη αρχειονόμο που καταφέρνει, με αυτό το "δύσκολο στην κατασκευή του" έργο, να ζωντανέψει το άψυχο υλικό, να διεγείρει ιστοριογραφικές συνειδήσεις. Αλλιώς, ένα πρώτης τάξεως υπόδειγμα για ομοειδείς εργασίες, ένα πραγματικό ορυχείο ιδεών όσον αφορά την κατάρτιση ευρετηρίων. Σαφήνεια, λιτότητα, ακριβολογία, υψηλό αισθητικό αποτέλεσμα είναι αρετές που χαρακτηρίζουν την έκδοση. Στο τελευταίο δεν θα πρέπει να παραλείψουμε και τη συμβολή του δοκιμασμένου τυπογράφου Χρ. Μανουσαρίδη.

(Για μια αξιολογική αποτίμηση της έκδοσης, τη σκοπιμότητα αυτού του τύπου τεκμηριωτικών εργασιών και τη συμβολή τους στη σύγχρονη ιστορική έρευνα, παραπέμπουμε ακόμη στην "επιφυλλίδα" του καθηγητή Σπύρου Ασδραγά στην εφημερίδα "Καθημερινή" της 9 Φεβρουαρίου 1993 με τίτλο "Αρχειακά...").

Ζ. Συνοδινός

-- *European Association for Banking History e. V.: "European Colloquium on bank archives. Vol.1. The situation of Bank Archives in West European Countries; lectures held on February 28/March 1, 1991". Verlag Waldemar Kramer, Frankfurt am Main 1992, σ. 133.*

Η European Association for Banking History (συντομευμ. EABH, για την οποία βλ. "Αρχειακά Νέα", τευχ. 5, σσ. 42-45), συγκροτεί, ως γνωστόν, μια νέα σχετικά ευρωπαϊκή οργάνωση που, όπως φαίνεται απο την όλη δράση της μέχρι σήμερα, επιδιώκει να εμπνεύσει ένα διαφορετικό βηματισμό στο χώρο της ιστορικής έρευνας και της τεκμηρίωσης των τραπεζών. Γι' αυτό και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι έχει επιβάλει πλέον ως αξιόπιστο θεσμό στην επιστημονική κοινότητα τα ετήσια συμπόσιά της για τα τραπεζικά αρχεία.

Η παρούσα έκδοση αφορά στα πλήρη πρακτικά του Α' συμποσίου που διοργάνωσε η EABH, στα πρώτα της βήματα (διήμερο 28 Φεβρ.-1 Μαρτ. 1991) στο Παρίσι με τη συνεργασία της τράπεζας Paribas, και είχε θέμα την κατάσταση των αρχείων των δυτικοευρωπαϊκών τραπεζών. Μεταξύ των 40 περίπου προσκεκλημένων (αρχειονόμοι τραπεζών, ιστορικοί, πανεπιστημιακοί, ο δ/ντής του Δ.Σ.Α. και διάφορα τραπεζικά στελέχη), αναπτύχθηκε -αγγλικά ή γαλλικά- γόνιμος διάλογος και πλούσιος προβληματισμός, που είχε να κάνει με την αλληλοενημέρωση και τη χάραξη ενιαίας στρατηγικής, στην προοπτική τα τραπεζικά αρχεία να οργανωθούν σε επιστημονική βάση και να γίνουν προσπελάσιμα στους ερευνητές. Επίσης, πώς το εμπορικό απόρρητο, ο ανταγωνισμός και η επιχειρηματική δραστηριότητα θα συνδυασθούν με τις ερευνητικές και ακαδημαϊκές ανησυχίες και τις σύγχρονες ευαισθησίες για αυτογνωσία και διατήρηση των βασικών τεκμηρίων της ευρωπαϊκής κληρονομιάς, εδώ κυρίως στους τομείς της οικονομικής και νομισματικής ιστορίας.

Μετά το καλωσόρισμα του οικοδεσπότη Ol. Brunet της Paribas και την εναρκτήρια σύντομη ομιλία του M. Pohl της EABH, το λόγο πήρε ο **Edwin Green**, αρχειονόμος της Midland Bank. Ο κος Green, τονίζοντας την αξία των τραπεζικών τεκμηρίων στην οικονομική και κοινωνική ζωή, ανέφερε ότι τα τελευταία 15 χρόνια σημειώθηκαν σπουδαίες αλλαγές στα βρετανικά τραπεζικά αρχεία: σύσταση αρχειακών υπηρεσιών σε αρκετές τράπεζες, αύξηση προσωπικού ολικής απασχόλησης, αναπτυγμένη ζήτηση τραπεζικών στοιχείων απο την έρευνα κλπ. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο

γνωστός οδηγός των L.S. Pressnell και J. Orbell αναφέρει 600 συγκροτημένα τραπεζικά αρχεία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στη συζήτηση επισημάνθηκε ότι βρισκόμαστε πιά διεθνώς στο σημείο μετάβασης απο τα αρχειακά συστήματα με βάση το χαρτί και το καθολικό προς ένα μαζικό ηλεκτρονικό υπόστρωμα. (Al. Cameron).

Ο Γάλλος **Daniel Farcis** της Caisse des Depots et Consignations περιέγραψε την απελπιστική κατάσταση που εμφανίζουν, κατά τη γνώμη του, τα ιστορικά αρχεία των τραπεζών και επιχειρήσεων στη χώρα του. Παρ'όλο που τα περισσότερα μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις διατηρούν τα υλικά τους, το ενδιαφέρον στην αξιοποίηση τους περιορίστηκε συνήθως σε επετειακές εκδηλώσεις. Τα λειτουργούντα ιστορικά αρχεία των τραπεζών είναι πρόσφατα και ελάχιστα (Caisse des Depots-1987, Banque de France-1985), λίγα επίσης βρίσκονται στο στάδιο της ίδρυσης (Caisse Nationale de Credit Agricole, Paribas, Credit Lyonnais κ.α.).

Κατόπιν η **Maria Teresa-Tortella** της Banco de Espana είπε οτι, ενώ πριν δέκα χρόνια ήταν διάχυτη η αισιοδοξία για την ανάπτυξη των τραπεζικών αρχείων, στη δεκαετία του '80 οι ισπανικές τράπεζες βρέθηκαν αντιμέτωπες με τις αλλαγές που επέβαλε η φιλελευθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας-ένψει της ευρωπαϊκής ενοποίησης του 1992- και ο εξωτερικός ανταγωνισμός. Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις τραπεζών, σε συνδιασμό με το ρευστό κλίμα που δημιούργησαν οι αναγκαίοι εκσυγχρονισμοί, ενδυνάμωσαν την αντίληψη της μυστικότητας και του απορρήτου στις τράπεζες, οι οποίες εξοβέλισαν τη μέριμνα για τα αρχεία και την έρευνα στο ύστατο σημείο των επιλογών τους. Παρ'όλα αυτά η Banco de Espana έχει επιδείξει πλούσιο έργο (διατηρεί αναγνωστήριο για τους ερευνητές απο το 1982, έχει οργανώσει 2 συνέδρια για οικονομικά-τραπεζικά αρχεία κ.ά.), ενώ διάφορες ισπανικές τράπεζες ετοιμάζουν τις "Ιστορίες" τους με βάση τα ντοκουμέντα που διαφυλάσσουν. Η ομιλήτρια πιστεύει οτι η διεθνής συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να πείσει πολλούς τραπεζίτες να οργανώσουν τα αρχεία τους και να τα αποδώσουν στην έρευνα.

Η **Rossana Benedini**, αρχιειονόμος του ιστορικού αρχείου της Banca Commerciale Italiana, αναφέρθηκε παραστατικά στον ιταλικό "παράδεισο" των τραπεζικών αρχείων. Είναι γνωστό οτι μερικά πιστωτικά ιδρύματα στη χώρα αυτή έχουν παράδοση 4 τουλάχιστον αιώνων και, ως εκ τούτου, διατηρούν σπουδαία υλικά οικονομικής, κοινωνικής, τοπικής, νομισματικής και καλλιτεχνικής ιστορίας. Ιδρύματα που έχουν

συγχωνεύσει άλλα παλαιότερα, που διαθέτουν ιστορικά αρχεία εδώ και τριάντα χρόνια (λ.χ. η Banco di Napoli από το 1963 ή η Banco di S. Spirito από το 1964), με μόνιμους αρχειακούς υπαλλήλους υπό επιστημονική καθοδήγηση (Banca d'Italia, Banco di Napoli). Ακόμη προγράμματα ερευνών, ποικίλα βοηθητικά εργαλεία, συνέδρια και συναντήσεις περί αρχείων τραπεζών και επιχειρήσεων, συνθέτουν μια δυναμική εικόνα της σύγχρονης ιταλικής πραγματικότητας. Στο τέλος της παρουσιάσεώς της η κα Benedini εκθέτει και μια πολύτιμη βιβλιογραφία για τα ιστορικά αρχεία των ιταλικών τραπεζών.

Η **Christine Logie**, γενική επιθεωρήτρια της υπηρεσίας συλλογών και βιβλιοθήκης της Banque Nationale Belgique, αφού αναφέρθηκε στην αρχειακή επαγγελματική κατάρτιση και την ακαδημαϊκή παιδεία στο Βέλγιο, επεσήμανε την παράδοση της χώρας στην ανάπτυξη αρχείων των επιχειρήσεων (λ.χ. "Οδηγός αρχείων επιχειρήσεων που βρίσκονται στα δημόσια αρχεία" έκδοση από το 1975, Εταιρεία για τη διαφύλαξη και την έρευνα των αρχείων Βελγικών Βιομηχανιών ιδρυμένη από το 1985 κλπ.). Οι τράπεζες όμως υστερούν, λίγες διαθέτουν ευρετήριο και καταλόγους των ιστορικών τους αρχείων, δυσκολεύοντας έτσι την έρευνα, η οποία ούτως ή άλλως είναι περιορισμένη λόγω των αυστηρών όρων που θέτουν οι φορείς των. Σημειωτέον ότι οι βέλγοι αρχειακοί στις τράπεζες είναι είτε ιστορικοί ή οικονομολόγοι, οι οποίοι δεν ασκούν αποκλειστικά τα αρχειονομικό έργο. Στη συζήτηση η **Isabelle Wybo-Wehrli**, αρχειονόμος της Generale de Banque, αξίωσε την προσοχή του ακροατηρίου στο πρόβλημα της εχεμύθειας και του απορρήτου που αντιμετωπίζει ο αρχειονόμος της τράπεζας και τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο που επιτελεί το προσωπικό της επιχείρησης στη διάσωση των ντοκουμέντων της

Ο **Nicolas van Horn** της Nederlandsche Bank, πρότεινε ένα λειτουργικό σχήμα διαχείρισης για τα ιστορικά αρχεία των τραπεζών. Το σχήμα αυτό είναι μια έγκυρη τρόικα, αποτελούμενη από έναν αρχειακό, έναν ιστορικό και ένα νομικό, άμεσα συνεργαζόμενη με το Δ.Σ. ή τους διευθυντές, ικανή να πειθεί για την πολλαπλή σπουδαιότητα των αρχείων στην επιχείρηση, ώστε να μην θεωρούνται περιττό βάρος. Ο κος Horn ανέφερε, κλείνοντας, ότι, αν και αρκετές τράπεζες έχουν εκδόσει την "ιστορία τους", δεν έχει γραφεί ακόμη μια συνθετική ιστορία του ολλανδικού τραπεζικού συστήματος. Σε παρέμβαση του στη συζήτηση ο **Andre Wurtz**, δ/ντής της Banque de Luxemburg συμπλήρωσε, με τα στοιχεία που αφορούσαν το δουκάτο, το τραπεζικό τοπίο της Benelux.

Το γραπτό κείμενο του **Silvio Bucher**, επιστημονικού συνεργάτη των κρατικών αρχείων του καντονίου St. Gallen, διαπραγματευόταν την όχι και τόσο ευχάριστη κατάσταση των αρχείων των τοπικών τραπεζών στα ελβετικά καντόνια. Η συμπληρωματική εισήγηση του **Hugo Benziger**, διευθυντή της Credit Suisse Financial Products, μας εισήγαγε στο ποικιλόμορφο τραπεζικό El Dorado όπου, αν εξαιρέσουμε μερικές μεγάλες τράπεζες και λίγες οικογενειακές, και εκεί τα αρχεία αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση, τη στελέχωση και την αξιοποίησή τους από την έρευνα. Προς την κατεύθυνση αυτή δραστηριοποιούνται σήμερα η Εταιρεία Ελβετών Αρχειονόμων και η Ελβετική Εταιρεία Ιστορίας των Τραπεζών.

Αν και ένας πρόσφατος σχετικά οδηγός αρχείων των επιχειρήσεων στη Γερμανία (εκδ. 1988) αναφέρει 498 τραπεζικά αρχεία με 158 ολικής απασχολήσεως αρχειονόμους, η κατάσταση δεν είναι και τόσο ειδυλλιακή. Λίγα είναι εκείνα που πληρούν τους αυστηρούς όρους ενός φορέα που ασκεί δυναμική αρχειακή πολιτική δεμένη με την έρευνα (λ.χ. Deutsche Bank, Bundesbank, Commerzbank, Oppenheim κ.α.) μας πληροφορεί η **Gabriele Teichmann**, αρχειονόμος του Γερμανικού τραπεζικού οίκου στην Κολωνία S. Oppenheim Jr. & Cie. Το χάος επίσης που κληρονόμησε η χώρα σ' αυτόν τον τομέα από το πρώην ανατολικό τμήμα, περιέπλεξε κι άλλο τα πράγματα. Και όλα αυτά σε μια χώρα που διαθέτει την πλουσιότερη ευρωπαϊκή παράδοση στην ιστορία των επιχειρήσεων, όπου πολλές βιομηχανικές μονάδες τηρούν εξαιρετικά αρχεία και μουσεία. Εν τούτοις για την Teichmann παραμένει ζητούμενο να πεισθούν οι τραπεζίτες, παραμερίζοντας εσφαλμένες αντιλήψεις και παραδοσιακές προλήψεις, ότι τα αρχεία έχουν ζωτική αξία για τις ίδιες τις επιχειρήσεις τους.

Οι 3 τελευταίοι εισηγητές είχαν περισσότερο θεωρητικό προσανατολισμό. Πρώτα ο **Manfred Pohl**, επικεφαλής της EABH και διευθυντής του Ιστορικού Αρχείου της Deutsche Bank, ανέπτυξε το θέμα "*Ιστορία και επιχείρηση*". Ξεκινώντας από την εμπειρία και το πλούσιο τεκμηριωτικό έργο του αρχείου της Deutsche Bank, τόνισε την ανάγκη της ευρύτερης καταξίωσης των ιστορικών αρχείων τόσο από τους φορείς των όσο και από την υπόλοιπη κοινωνία. Ο αρχειακός, αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία, πρέπει να χρησιμοποιεί τα τεκμήρια πρακτικά, να συμβάλλει στο καθημερινό έργο της διοίκησης της επιχείρησης, ώστε να αναδείξει το αρχείο σε δυναμικό κέντρο πληροφόρησης.

Ο **John Orbell**, αρχιειονόμος της βρετανικής εμπορικής τράπεζας Baring Brothers & Co, μίλησε για τους "βασικούς κανόνες ιδρύσεως ενός αρχειακού συστήματος σε μια τράπεζα", όπου παρέχει πολύτιμες πληροφορίες και ιδέες όσον αφορά τη συλλογή, την οργάνωση-διαχείριση και τη χρήση των τραπεζικών αρχείων. Χωρίς να επεκταθούμε περισσότερο, θεωρούμε την εισήγηση του βρετανού χρήσιμο εργαλείο κάθε ειδικού που απασχολείται σε αρχεία τραπεζών και επιχειρήσεων, γιατί δίνει απλά, με σαξωνική λιτότητα και σαφήνεια, απαραίτητα στοιχεία υποδομής. Εποικοδομητικές κρίνονται και οι παρεμβάσεις του συμπατριώτη του E. Green, και του διευθυντή Δ.Σ.Α Ch. Kecskemeti.

"Ιστορία, συμβουλή και μάρκετινγκ" ήταν ο τίτλος της πολύ ενδιαφέρουσας εισήγησης του τελευταίου ομιλητή **Jean-Marie Thiveaud**, συμβούλου ιστορίας του Ομίλου Caisse des Depots. Ο Thiveaud πιστεύει ότι η ιστορία και η σύγχρονη διεθνής επιχείρηση μπορούν να συγκλίνουν δημιουργικά στα πεδία της επαγγελματικής συμβουλής και του μάρκετινγκ. Ανασύροντας πλήθος παραδειγμάτων από την ιστορία για τον συμβουλευτικό ρόλο του ιστορικού στην κοινωνία, υποστήριξε ότι οι ιστορικοί και οι διαχειριστές της πληροφορίας στα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις αποκτούν de facto ρόλο συμβούλου της διοικήσεως, ο οποίος μπορεί έμμεσα να επηρεάσει την πολιτική της επιχείρησης. Οι παραπάνω με το έργο τους μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά και στην προώθηση προϊόντων μιας εταιρείας, αν και επισημαίνεται ο κίνδυνος να καταντήσουν *marketing people*. Απο την άλλη μεριά όμως και ο ιστορικός και ο ερευνητής που δραστηριοποιείται σ'ένα τέτοιο επιχειρηματικό περιβάλλον έχει να αποκομίσει αρκετά χρήσιμα πράγματα. Η επιστήμη της ιστορίας έχει πολλά να ωφεληθεί από αυτόν τον ανανεωμένο δεσμό και το βάπτισμά της στον κόσμο των επιχειρήσεων.

Z. Συνοδινός

BIBΛΙΑ ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ Η Ε.Α.Ε.

1. European Association for Banking History, Inaugural Meeting, 29.11.1990. Frankfurt am Main.

2. Historical Association of Deutsche Bank. Public Inaugural Meeting, 12. June 1991. Frankfurt am Main.

3. European Association for Banking History. European Colloquium on Bank Archives, vol. 1. The situation of Bank Archives in West European Countries. Frankfurt am Main 1992.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Α.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις συνεδριάσεις που πραγματοποίησε το τελευταίο δίμηνο, ενέκρινε ομόφωνα την εγγραφή στην Εταιρεία των συναδέλφων:

1. Μαργαρίτα Δρίτσα
2. Βιτάλης Ζαικόφσκυ
3. Γιώργος Κουκουλές
4. Χριστίνα Κουλούρη
5. Κων/ντίνος Λούλος
6. Φίλιππος Οικονόμου

Επίσης εξέλεξε ομόφωνα, ε π ί τ ι μ ο μέλος της Ε.Α.Ε., τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο.

CONTENTS

Editorial. 5

ACTIVITIES OF THE HELLENIC SOCIETY OF ARCHIVES

Litsa Bafouni	General Assembly: Annual Reports 1992.	7
Christine Varda	General Assembly	10

N. Karapidakis	Proposition for the organisation of Regional Committees of the Hellenic Society of Archives.	13
----------------	--	----

Oral History Committee	Reports on the second years proceedings.	15
------------------------	--	----

ABOUT ARCHIVES

N. Pantelakis	The Necessity of a Code of Ethics for the Archivist.	22
---------------	--	----

C.I.A.	Statement of Principles Regarding Archival Description.	37
--------	---	----

ARCHIVES NEWS

Litsa Bafouni	International Conference of the Round Table on Archives (C.I.T.R.A).	44
---------------	--	----

Ministry of Education	Press Release	49
-----------------------	---------------	----

Argyro Chaniotaki	Archives of The National Insurance Company.	50
-------------------	---	----

Ioanna Leventopoulou	Stage Technique international: Paris 1993.	50
----------------------	--	----

Aleka Boutzouvi-Bania	The First Symposium on Audiovisual achives organised by ERT (State Broadcasting Company).	52
-----------------------	---	----

Z. Synodinos	Third European Colloquium on Bank Archives, Luxemburg.	57
--------------	--	----

A. Kraouss	First International Congress on the History of the Social Security Funds	57
------------	--	----

A. Kraouss	Centenary of the Olympic	59
------------	--------------------------	----

Games

BOOK REVIEW.

Z. Synodinos	Eftychia Liata: Archives of the family of Deligianni. General Inventory.	61
Z. Synodinos	European Association for Banking History e. V.: "European Colloquium on bank archives. Vol.1. The situation of Bank Archives in West European Countries"	63

VARIA

Books we received	68
New Members of the Hellenic Society of Archives	68

TABLE DES MATIERES

	Editorial	5
ACTIVITES DE LA SOCIETE HELLENIQUE D'ARCHIVES		
Litsa Bafouni	Assemblee Generale: Bilans 1992.	7
Christine Varda	Assemblee Generale	10
N. Karapidakis	Proposition pour l'organisation regionale de la Societe Hellenique d'Archives.	13
Comite d'histoire Orale:	Bilan de la deuxieme annee d'activites.	15
SUR LES ARCHIVES		
N. Pantelakis	Besoin d'un code de deontologie pour la profession d'archiviste.	22
C.I.A.	Statement of Principles Regarding Archival Description.	37
NOUVELLES D'ARCHIVES		
Litsa Bafouni	Conference Internationale de la Table Ronde des Archives (C.I.T.R.A). Ministry of Education	44
	Communique de Presse	49
Argyro Chaniotaki	La creation des Archives Historiques de la Compagnie "Assurance Nationale".	50
Ioanna Leventopoulou	Stage Technique international: Paris 1993.	50
Aleka Boutzouvi-Bania	Le Premier Colloque sur les archives audiovisuels, organise par ERT.	52
Z. Synodinos	Troisieme Colloque Europeen sur les Archives historiques des Banques, Luxemburg.	57

A. Krauss Premier congres international sur l'histoire
57 des Caisses d'Assurances Maladies

A. Krauss

REVUE DE LIVRES

Z. Synodinos Eftychia Liata: Archives de la famille 61
Deligianni. Inventaire general.

Z. Synodinos European Association for Banking History e. V.: 63
"Premier Colloque Europeen sur les archives
historiques des banques. La situation des archives
historiques des banques en Europe Occidentale".

DIVERS

Livres recus 68

Nouveaux membres de la Societe 68
hellenique d'archives.